

Kadernota 2020

**Gemeente
De Ronde Venen**

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Domein 1: Sociaal Domein	7
Domein 2: Economie, wonen en fysieke leefomgeving	13
Domein 3: Veiligheid, bestuur, dienstverlening en financiën	26
Prognose financieel meerjarenperspectief	34
Bijlage	44

Inleiding

Voor u ligt de Kadernota 2020. De aanbidding van dit document vindt plaats op grond van de financiële verordening conform artikel 212 van de Gemeentewet. In de Kadernota formuleren wij de kaders en koers voor de Programmabegroting 2020 en het meerjarenperspectief. Deze Kadernota fungeert hiermee als vertrekpunt voor u als raad om de kaders voor de Programmabegroting 2020 te bepalen.

Graag nemen wij u mee in de trends van verwachtingen en opgaven die leiden tot de koers en kaders voor het jaar 2020 die u per domein uitgewerkt vindt. De verwachtingen en opgaven zijn enerzijds afkomstig van onze inwoners, maatschappelijke organisatie en bedrijven en anderzijds van medeoverheden.

Vanuit onze samenleving merken we in toenemende mate een behoefte aan responsief bestuur; luisteren en inspelen op de behoefte van de (individuele) inwoner of organisatie. Inspelen op de behoeftes in de wijze van samenwerken, in een persoonlijke benadering in reacties en in de wijze van communiceren. Digitale dienstverlening, ook buiten de 'kantoortijden', wordt als normaal gezien, maar het persoonlijk contact aan de balie en/of telefoon wordt eveneens verwacht. Soms zijn de verwachtingen van de groep inwoners en organisaties tegenstrijdig; een snelle dienstverlening kan op gespannen voet staan met zorgvuldig bestuur. Wij zijn blij dat vele inwoners hun verwachtingen met ons hebben gedeeld in de Inwonersenquête. Daaruit komen twee thema's duidelijk naar voren die onze inwoners belangrijk vinden, namelijk de directe leefomgeving en veiligheid. U vindt in deze Kadernota mede daarom richtingen om onze openbare ruimte te verbeteren en voorstellen voor de intensivering van handhaving.

Een gemeente kan niet zonder samenwerking, waarbij wij merken dat steeds meer samenwerking nodig is om onze maatschappelijke opgaven te realiseren. Dit komt mede doordat het Rijk en provincies taken decentraliseren. In de vorige bestuursperiode kwamen diverse taken binnen het Sociaal Domein naar ons toe. Beschermd wonen, inburgering en de omgevingswet zijn taken die in de (nabije) toekomst volgen. Het uitgangspunt bij nieuwe taken is eerst continuïteit garanderen om vervolgens de taak passend te maken bij de gemeente, waarmee de transformatie eigenlijk pas echt begint.

Bovenstaande trends vragen om een verbindend, innovatieve en ondernemende wijze van besturen. Het vraagt om een organisatie die wendbaar, flexibel is en in staat is om signalen uit de samenleving te vertalen naar een passende wijze van (samen)werken. De route naar een duurzame organisatie is ingezet, een organisatie die oplossings- inwoners- en omgevingsgericht is en daardoor slagvaardiger werkt. Daarnaast merken wij dat de arbeidsmarkt verandert, waardoor vaker dan ons lief is een beroep gedaan moet worden op het inhuren van arbeidskrachten. Middels een poule van vaste generalisten voor strategisch maatschappelijke vraagstukken willen wij de inhuur reduceren, de kennis binnen onze organisatie borgen en een nog aantrekkelijker werkgever worden.

Opbouw en leeswijzer

In deze Kadernota beschrijven we de belangrijkste accenten voor 2020. Om de leesbaarheid en integraliteit te vergroten is de Kadernota, net als vorig jaar, opgedeeld in 3 domeinen. Daarnaast zijn de visies op de domeinen identiek aan de Programmabegroting 2019 tenzij anders aangegeven. De accenten voor 2020 zijn geordend naar de meerjarige doelstellingen van de coalitie uit dezelfde programmabegroting. De reguliere programma's (1 t/m 10) zijn verdeeld over de domeinen.

Domein 1 - Sociaal Domein

Hieronder vallen de volgende beleidsprogramma's:

Programma 4: onderwijs, programma 5: sport en programma 6: sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening.

Domein 2 - Economie, wonen en fysieke leefomgeving

Hieronder vallen de volgende beleidsprogramma's:

Programma 2: verkeer, vervoer en waterstaat, programma 3: economische zaken, programma 5: cultuur en recreatie, programma 7: milieu en duurzaamheid en programma 8: ruimtelijke ordening en volkshuisvesting.

Domein 3 - Veiligheid, bestuur, dienstverlening en financiën

Hieronder vallen de volgende beleidsprogramma's:

Programma 1: openbare orde en veiligheid, programma 9: algemeen bestuur en samen werken en programma 10: financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Bij het opstellen van de Programmabegroting 2020 hanteren wij de voor u bekende programma-indeling. Een prognose van het financieel meerjarenperspectief vindt u in een apart hoofdstuk in deze Kadernota. De ontwikkelingen waarvan het financieel effect in beeld is, zijn hierin verwerkt. Nog niet geraamde kosten en opbrengsten werken wij verder uit in de Programmabegroting 2020, maar de onderwerpen staan wel al genoemd in deze Kadernota.

Uitgangspunten voor de begroting 2020

Naast de richtlijnen/ toetsingsaspecten van onze toezichthouder, de provincie, hebben wij een aantal uitgangspunten geformuleerd bij het opstellen van de Kadernota 2020. Wij vragen u om, net als in 2019, in te stemmen met deze uitgangspunten, als kaderstelling voor de programmabegroting 2020 - 2023.

1. De onroerende zakenbelasting wordt in 2020 niet verhoogd, met uitzondering van het toepassen van prijsontwikkeling;
2. De lokale woonlasten worden voor het jaar 2020 geïndexeerd op basis van prijsontwikkeling;
3. De additionele gelden vanuit het Interbestuurlijk programma (IBP) worden volledig ter beschikking gesteld voor het begrotingsresultaat 2020-2023;
4. Bij de programmabegroting 2020 in september 2019 wordt een sluitend meerjarenperspectief aangeboden.

Voorliggend besluit Kadernota 2020

De gemeenteraad wordt gevraagd om in te stemmen met het voorliggend besluit ten aanzien van de Kadernota 2020 en de bijbehorende prognose van het financieel meerjarenperspectief 2020-2023.

1. De Kadernota 2020 vast te stellen en daarmee in te stemmen met de daarin opgenomen uitgangspunten en de kaders voor de Programmabegroting 2020;
2. De Kadernota 2020 als startpunt te gebruiken voor de te maken meerjarenprogrammabegroting.

Domein 1: Sociaal Domein

Visie op het domein

In onze gemeente kun je gezond en veilig opgroeien en zo gezond mogelijk oud worden. Investeren in de jeugd zien wij als een investering in de toekomst. Dit bereiken we door een gunstig opvoedklimaat te scheppen waar goed onderwijs bereikbaar en passend is, verschillende activiteiten voor kinderen worden georganiseerd, het gezin centraal staat en zorg dichtbij geregeld is. We willen dat inwoners meedoen in de samenleving door het hebben van (vrijwilligers)werk of het volgen van onderwijs, studie en opleiding. We gaan daarbij uit van de eigen kracht van onze inwoners, waarbij de gemeente inspringt als het niet zelfstandig lukt. Onze ouderen worden in staat gesteld voor zichzelf te zorgen en een sociaal netwerk op te bouwen en te behouden. Inwoners zijn betrokken bij hun omgeving en kijken naar elkaar om.

Bij hulp, ondersteuning en zorg ligt de nadruk op preventie. Voorkomen is immers beter dan genezen. We richten onze zorg en ondersteuning zoveel mogelijk zodanig in dat er sprake kan zijn van vroegsignalering door professionals zoals de huisarts, wijkverpleging, kraamzorg en het onderwijs. Daarbij zijn regels dienend, dit wil zeggen dat wij administratieve lasten verlichten voor het aanvragen van zorg door onze inwoners en voor de professionals die zorg leveren.

Sport en bewegen zijn een vanzelfsprekend onderdeel van ieders leven. Naast gezondheid heeft sporten ook een belangrijke ontmoetingsfunctie en draagt het bij aan sociale cohesie. De leefomgeving van onze inwoners en onze (sport) accommodaties worden nog beter ingezet om bewegen leuker en uitnodigender te maken.

Toevoegen op basis van de Programmabegroting 2019:

Inwoner Centraal

Onze ambitie is dat de inwoner centraal staat; de zelfbeschikking van de inwoner staat voorop en de inwoner denkt en beslist waar mogelijk mee. Van hieruit faciliteren en ondersteunen we de inwoner. De transformatie zoals we die in De Ronde Venen voor ogen hebben, is niet mogelijk zonder een gewijzigde rolverdeling en nieuwe verhouding tussen de inwoners, de maatschappelijke partners, de ondernemers en de gemeente. Het is belangrijk dat de gemeente haar maatschappelijke partners, de inwoners en haar omgeving kent. Samen bepalen we waar de daadwerkelijke maatschappelijke vraagstukken en opgaven liggen voor de komende periode.

De inwoner staat centraal. Daarom is gekozen voor het opzetten van een plek waar inwoners terecht kunnen met alle vragen over het Sociaal Domein – De Toegang. 'De Nieuwe Route' Is een werkwijze die ons helpt en ervoor zorgt dat alle direct betrokkenen meedenken en - beslissen over en bij de inzet van de ondersteuning. Dit zorgt voor gedragen ondersteuningsplannen en regie bij de inwoner zelf. De hulp wordt afgestemd op wat nodig is.

Doelstellingen

1.1 Iedereen in De Ronde Venen doet mee

Doelgroepenvervoer

De provinciale bijdrage voor de regiotaxi wordt richting 2023 volledig afgebouwd. De komende jaren gaan de U16-gemeenten en de provincie samenwerken aan vernieuwing van het doelgroepenvervoer en het aanvullend openbaar vervoer. Onderdeel hiervan is het opzetten van pilots om te experimenteren.

Aanbesteding Jeugd en WMO

Onlangs is in regio Utrecht West verband besloten dat na 2019 de overeenkomsten met aanbieders van Jeugdzorg en Wmo met één extra jaar wordt verlengd. Om toch sturing te kunnen geven aan de door de gemeente gewenste transformatie- en beleidsdoelstellingen wordt voor 2019 en 2020 ingezet op intensievere samenwerking met de grootste zorgaanbieders in regio Utrecht West. Daarnaast loopt een inkooptraject om per 1 januari 2021 nieuwe overeenkomsten te realiseren. Voor het inkooptraject essentiële functies worden in 2019 en 2020 zeer waarschijnlijk meer kosten gemaakt dan oorspronkelijk begroot. De financiële impact hiervan is nog niet inzichtelijk.

Innovatiebudget

De transformatie binnen het Sociaal Domein is nog niet voltooid. De kernteams zijn gevormd en daarmee is een belangrijke aanzet gegeven richting het anders organiseren van zorg en ondersteuning. De werkelijke transformatie vraagt echter nog een vernieuwingsslag richting meer preventieve inzet. Middels het innovatiebudget worden partijen uitgedaagd te komen tot nieuwe interventies die inzetten op vroegtijdig signaleren, ondersteunen en (weer) meedoen in de samenleving. Hiermee beogen we de kwaliteit van leven te vergroten en uiteindelijk ook zwaardere zorg te voorkomen. Gezien de ervaren behoefte vanuit voorgaande jaren is een incidenteel budget van € 150.000 voor het innovatiebudget benodigd.

Zelfstandig wonen

De gemeente zet zich in om iedereen zo veel mogelijk in staat te stellen om zelfstandig te wonen. Hiervoor wordt aansluiting gezocht bij het landelijk actieprogramma 'Langer thuis'.

Onafhankelijke cliëntondersteuning

Wij zetten in op het nog meer zichtbaar maken van onafhankelijke cliëntondersteuning om inwoners te helpen de weg te wijzen in de wet- en regelgeving en voorzieningen.

Actieplan 55+

In het kader van ouderenbeleid geven we 2020 uitvoering aan het Actieplan 55+. Het gaat om een Integraal ouderenbeleidsplan, met een actieplan 55+. Het Actieplan omvat acties rondom de onderwerpen: Wonen, Armoede, Eenzaamheid, Gezondheid en Werken. Hierin wordt zowel in beeld gebracht wat we al doen, als nieuwe acties die worden voorgesteld.

Inclusieve wijk

Met het oog op de naderende decentralisatie van maatschappelijke opvang en beschermd wonen per 2021 worden voorbereidingen getroffen om kwetsbare mensen zo lang mogelijk zelfstandig in de eigen wijk te laten wonen. Hierbij wordt zoveel mogelijk ingezet op het gebruiken en intensiveren van bestaande voorzieningen in de gemeente. Er wordt samen met onze maatschappelijk partners verder uitvoering gegeven aan het uitvoeringsprogramma dementievriendelijke gemeente. Er worden

laagdrempelige ontmoetingsplekken en activiteiten voor de doelgroep gerealiseerd. Daarnaast wordt ingezet op het organiseren van trainingen en bijeenkomsten om het bewustzijn te vergroten bij inwoners.

Inburgering

Naar verwachting wordt de nieuwe wet inburgering in 2020 van kracht. Doel van het nieuwe stelsel is dat nieuwkomers direct aan het werk gaan en ondertussen de taal leren.

De hoofdlijnen zijn als volgt en krijgen in de loop van 2019 verdere inhoud:

1. Brede intake, die op individueel niveau inzicht geeft in de startpositie en ontwikkelmogelijkheden van een inburgeringsplichtige;
2. Persoonlijk plan inburgering en participatie (PIP);
3. Verhoging taaleis naar niveau B1;
4. Hervorming van de markt voor inburgeringscursussen;
5. Grotere rol voor de gemeente in het inburgeringsexamen.

Deze ontwikkeling heeft, afhankelijk van landelijke ontwikkelingen, financiële consequenties waarvan de omvang nog niet duidelijk is.

Kunst en cultuur

In 2019 is de nieuwe nota kunst en cultuur tot stand gekomen. Deze nota is een gecombineerde nota Kunst en Cultuur, met Cultureel erfgoed. Tijdens het proces is actief input gevraagd vanuit het 'cultuurveld', fractiespecialisten en ketenpartners. In 2020 geven we uitvoering aan deze nota.

1.2 De wijk is een prettige en veilige leefomgeving

Regioaanpak huiselijk geweld en kindermishandeling

In 2019 wordt het visiedocument aanpak kindermishandeling en huiselijk geweld Utrecht West vastgesteld en een start gemaakt met het uitvoeringsdocument.

1.3 Inwoners leven gezond

Faciliteren eerstelijnszorg

De gemeente zet in op haar faciliterende rol in de keten van eerstelijnszorg. Dit doen we door de inzet van één praktijkondersteuner huisartsen (POH) en een praktijkondersteuner (PO) bij de kernteams van de gemeente voor één dag per week in iedere kern.

Gezondheidsbevordering, preventie en vroegsignalering

Er wordt verder uitvoering gegeven aan de doelen uit het nationaal preventieakkoord en het nationaal sportakkoord. Accent wordt gelegd op gezondheidsbevordering, preventie en vroegsignalering. Budgetten en beleidsregels die betrekking hebben op gezondheid en bewegen worden waar mogelijk samengevoegd.

Gezonde leefomgeving

De openbare ruimte nodigt uit tot spelen en bewegen voor jong en oud. Er zijn voldoende faciliteiten en activiteiten om inwoners in beweging te krijgen. Bewegen is namelijk niet alleen gezond, maar draagt ook bij aan sociale cohesie. Roken op openbare plaatsen wordt ontmoedigd. Sportverenigingen zijn een

omgeving waarin een gezonde leefstijl centraal staat. De gemeente organiseert ondersteuning van sportverenigingen voor een gezond en toekomstbestendig verenigingsbeleid.

Inclusief sporten en bewegen

Sporten is gezond en gezellig en moet zoveel mogelijk worden ingezet om zoveel mogelijk mensen te laten bewegen. Dit omdat voldoende sporten en bewegen een basis leggen voor een actieve en gezonde leefstijl. Het is een goed middel om maatschappelijke doelen te bereiken zoals de ontwikkeling en weerbaarheid van kinderen, kwetsbare inwoners en senioren, het leren over sportiviteit en respect, maatschappelijke participatie en leefbaarheid in de buurt. Dit alles zijn genoeg redenen om in 2020 intensief te blijven inzetten op sport en sportstimulering in de breedte sport.

1.4 Ouders voeden op met vertrouwen

Jeugdbeleidsplan

In 2020 geven wij uitvoering aan het jeugdbeleidsplan. Er vindt een herwaardering van niet wettelijke voorzieningen plaats. We zetten in op preventie en vroegsignalering van problemen tijdens het opgroeien en opvoeden.

Een van de concrete acties binnen het jeugdbeleid is het structureel inzetten van één POH GGZ jeugd voor één dag per week voor de kernen Wilnis/Vinkeveen, Mijdrecht en Abcoude. In 2018 zijn deze kosten vanuit het innovatiebudget gefinancierd voor de pilot in Wilnis/ Vinkeveen. In 2019 is deze pilot na positieve evaluatie deels uit het innovatie- en deels uit het reguliere budget uitgebreid en voortgezet. In 2020 wordt de PO vanuit het reguliere budget bekostigd.

Een tweede concrete actie is het subsidiëren van de activiteiten en ondersteuning die Stichting Ouders Lokaal biedt. Ouders helpen in eerste instantie zichzelf en elkaar bij vraagstukken over opvoeden en opgroeien. Dit is een voorbeeld van een keuze van de gemeente die de transformatie lokaal vorm geven; Het laagdrempelig vormgeven van steun voor ouders bij het opvoeden. Hierdoor kunnen jongeren gezond en veilig kunt opgroeien.

Onderwijsachterstandenbeleid

Per 1 januari 2019 is een nieuwe bekostigingssystematiek voor onderwijsachterstandenbeleid ingevoerd door het Rijk. Voor de begroting van 2020 zijn de financiële consequenties beperkt. Voor de jaren daarna verwachten we een afname van de rijksbijdrage.

Vroeg en voorschoolse educatie (VVE)

In 2019 bereiden we de uitbreiding van het aantal VVE uren van 10 naar 16 uur per week in de peuteropvang voor. Vanaf 2020 is dit wettelijk verplicht en heeft dit financiële consequenties, die vooralsnog qua omvang onduidelijk zijn.

Woonplaatsbeginsel

Recentelijk is door het ministerie van VWS en de VNG besloten om de ingangsdatum van het nieuwe woonplaatsbeginsel uit te stellen tot 2021. De belangrijkste reden is dat de wet op zijn vroegst eind 2019 gereed is inclusief inzicht in de financiële consequenties. In 2020 worden voorbereidingen getroffen voor de implementatie van deze wetswijziging per 2021.

Kwetsbare jongeren

De Leerwerkplaats voor kwetsbare jongeren zetten we in 2020 voort op basis van een incidenteel budget van € 65.000.

Onderwijshuisvesting

Er zijn meerdere aanvragen ingediend voor het opnemen van een voorziening in de huisvesting in het Huisvestingsprogramma 2020 (HVP 2020). Over de ontvankelijkheid en de noodzaak wordt nog overlegd met de schoolbesturen. Bij de vaststelling van het HVP 2020 worden de investeringsbudgetten aan u voorgelegd.

In 2020 wordt voortvarend aan de slag gegaan met de voorbereiding van de nieuwbouw van het scholencomplex (Hoflandscholen), waarvoor in de begroting van 2019 in totaal 5,1 miljoen euro is opgenomen.

Mogelijk wordt in 2019 de Wet op het primair onderwijs (WPO) en de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) aangepast waarmee het Integraal Huisvestingsplan Onderwijsvoorzieningen (IHP), anders dan nu, een wettelijke basis krijgt. Er worden dan mogelijk ook randvoorwaarden in deze wetten opgenomen over de vorm en inrichting van het IHP.

1.5 Inwoners zorgen voor zichzelf

(Arbeids)Participatie

We bouwen voort op de in 2019 vastgestelde kaders (en een daaruit voortvloeiende verordening) op het thema participatie. Dit krijgt uitwerking middels een actieplan Werkcentrum dat wordt uitgevoerd vanaf 2020. Deze kent twee pijlers:

1. Het managen van het bijstandsvolume door het waar mogelijk minimaliseren van instroom en het maximaliseren en verduurzamen van uitstroom.
2. Het optimaliseren van de dienstverlening voor zowel werkzoekenden als werkgevers.

De gemeente heeft een financieel belang om de bijstandsuitgaven omlaag te brengen. Het blijft een uitdaging om inwoners aan het werk te krijgen en het aantal uitkeringen zo laag mogelijk te krijgen. Het momentum is daar (hoogconjunctuur) om nu ook de groep met een grote afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk te krijgen.

Taalaanpak volwassenen

Er wordt uitvoering gegeven aan de in 2019 vastgestelde taalaanpak voor volwassenen. We pakken door op het project aanpak Nederlandse taal dat in 2019 is uitgevoerd en waarbij de focus ligt op taalstimulering.

Armoede en schuldhulpverlening

De in 2019 vastgestelde kadernota 'Armoede en schuldenopgave' en het beleidsplan schuldhulpverlening wordt uitgewerkt. De inzet richt zich op het geven van een sterke impuls langs de volgende lijnen: preventie, vroegsignalering, vergroten van het bereik en gebruik en effectieve(re) ondersteuning.

1.6 *Inwoners kijken om naar anderen*

Mantelzorgondersteuning

In 2019 is onderzoek gedaan naar de behoefte van mantelzorgondersteuning bij de diverse doelgroepen. In 2020 zetten wij deze behoeftes om in concrete acties. Daarbij is specifiek aandacht voor jonge mantelzorgers.

1.7 *Optimaliseren van de bedrijfsvoering in het sociaal domein*

In de jaarrekening 2018 wordt hierover gerapporteerd. Voor 2020 zijn geen additionele ontwikkelingen bij deze doelstelling te vermelden.

Domein 2: Economie, wonen en fysieke leefomgeving

Visie op het domein

Door woningen te bouwen en projecten mogelijk te maken zetten we in op het behoud van jongeren en gezinnen en het aantrekken van deze doelgroepen zodat De Ronde Venen een economisch sterke gemeente blijft. De woningvoorraad in De Ronde Venen dient daarvoor betaalbaar, duurzaam en divers te zijn en goed inzetbaar voor de diverse leeftijds- en doelgroepen. Als gemeente staan wij voor een complexe woningopgave.

De complexiteit is gelegen in de omvang van de opgave, in relatie tot de mogelijkheden waar we kunnen bouwen gecombineerd met de energietransitie en de druk op de mobiliteit. Hierbij kijken wij naar alle woonvormen om te voldoen van de woonvisie. Dat betekent dat urgentie ons dwingt tot het maken van keuzes, zodat wij een aantrekkelijke woongemeente blijven. Essentieel hierin is de samenwerking met provincie, woningcorporatie, inwoners, marktpartijen en beleggers. Door dit alles heen speelt ook onze duurzaamheidsambitie.

Naast deze samenwerking is een organisatie die integraal werkt van belang, zodat werk, ondernemerschap, onderwijs, groen, sport, zorg en recreatie als vanzelfsprekend met elkaar in verbinding staan. Als vraagstukken integraal worden benaderd kunnen we komen tot juiste afwegingen en daardoor een hoog en passend voorzieningen niveau in onze dorpen en dus een goede leefbaarheid voor onze inwoners realiseren.

In 2040 willen we energie neutraal zijn. Dit betekent dat op een duurzame wijze wordt voorzien in de energievraag. Onze gemeente zorgt voor een actieve bijdrage aan een circulaire economie; producten eindigen niet langer als afval, maar zijn grondstof van nieuwe producten. De gemeente neemt een stimulerende rol en faciliteert daarnaast initiatieven voor duurzame opwek. We willen daarbij als 'snelle volger' op het vinkentouw zitten van ontwikkelingen van koplopergemeenten. Om deze ambities te realiseren zijn wij in grote mate afhankelijk van keuzes en initiatieven van inwoners, boeren en bedrijven. Dit vraagt om nieuwe manieren van samenwerken. We staan open voor initiatieven uit de samenleving. Om dit te ondersteunen vereenvoudigen of schrappen we procedures en zorgen we voor duidelijke en toegankelijke informatievoorziening. Dit vraagt om een proactieve houding, waarin wij inwoners actief informeren over bestaand en komend beleid en uitvoering, wat een andere vraag neerlegt bij de manier van communiceren en een cultuurverandering van de organisatie impliceert.

Groen is een essentiële functie van onze openbare ruimte. Onze gemeente is een groene hart gemeente, het is belangrijk dat dit te beleven is in elk dorp. We gaan zorgvuldig om met onze bomen en bij bouwontwikkelingen of vervanging van wegen, wordt gekeken naar passende bomen en ingezet op verzorgd eigentijds groen. Eigentijds groen en daarbij horend kwalitatief hoogwaardiger onderhoud draagt bij aan een positieve beleving van het groen in de openbare ruimte. Door te zorgen voor passend groen verminderen we gezondheidsrisico's, maar bieden we ook ruimte aan jongeren en volwassenen om te bewegen en sporten. We richten onze openbare ruimte in met beweegtuinten en natuurlijke

sporttoestellen. Daarnaast geeft ons groen ruimte om elkaar te ontmoeten, om op bankjes om van het uitzicht te genieten, te lezen en uit te rusten.

Doelstellingen

2.01 Verbeteren van het ondernemers- en vestigingsklimaat voor ondernemers

MKB-vriendelijkste gemeente

In 2020 vervolgt de wethouder de bezoeken aan lokale bedrijven. Tevens wordt het client relation management (CRM) pakket gecombineerd met gegevens en informatie over en van de ondernemers in onze gemeente. Hierbij wordt verder gewerkt aan het vereenvoudigen van de dienstverleningsprocessen. In 2019 is onderzoek gedaan naar de bedrijfsbehoeften bij ondernemers. Deze uitkomsten leiden naar alle waarschijnlijkheid tot een behoeftevraag aan de provincie.

Ook dit jaar wordt vol ingezet op het verbeteren van het ondernemersklimaat in De Ronde Venen. Dit wordt gedaan door de dienstverlening naar ondernemers te optimaliseren en door de afstemming en het overleg met ondernemers te continueren. Een gemeente als De Ronde Venen zet daarbij stevig in op samenwerking met ondernemers en meer zichtbaarheid van de gemeente om een aantrekkelijke gemeente te zijn. Het ondernemersklimaat versterken doen we mede door de continuering van een professioneel accountmanagement, dit wordt het meest van belang geacht door ondernemers, en het in huis hebben van de juiste kennis en kunde om de juiste zaken op te pakken. Ondernemers geven aan dat specifiek beleid voor het MKB en het voeren van structureel overleg met de ondernemersverenigingen van groot belang is voor hen als ondernemer. Dit zijn zaken waar de gemeente actief op stuurt.

2.02 Een betaalbaar, duurzaam en divers woonaanbod in 2025 dat beschikbaar is voor de diverse leeftijds- en doelgroepen

Wonen

In 2020 wordt uitvoering gegeven aan de Ruimtelijke verkenning (woon)behoeften die in 2019 wordt opgesteld naar aanleiding van raadsnoties als gevolg van diverse vraagstukken op het gebied van wonen in onze gemeente. Het woningbehoefteonderzoek en de locatie verkenning zullen uitwijzen welke acties nodig zijn en welke instrumenten en middelen daarvoor ingezet worden op de reeds in uitvoering zijnde woonvisie. De woonvisie (2017) kent vier speerpunten, namelijk: Betaalbaar wonen, beschikbaarheid & diversiteit, duurzaam wonen en wonen & zorg.

In de woonvisie is een programma opgenomen met acties voor elk van deze speerpunten. In 2020 gaan wij door met de uitvoering van dit programma. Bij de uitvoering gaat het om acties zoals voldoende sociale woningen voor mensen met lage inkomens, betaalbare huur voor middeninkomens, betaalbare koop voor starters en jonge gezinnen, gelijkvloers bouwen in de koop en huursector. voor ouderen, verduurzamen van woningen, duurzame nieuwbouw, beschermde woonvormen en het langer thuis wonen voor ouderen faciliteren. GroenWest voert deze acties uit als het gaat om sociale huur. Voor 2020 worden met GroenWest en de Huurdersvereniging weer nieuwe prestatieafspraken gemaakt maken voor de uitvoering van ons woonbeleid. Voor de overige acties zorgwoningen, middenhuur, betaalbare koop werken we samen met ontwikkelaars en andere initiatiefnemers om vraag en aanbod op de woningmarkt op elkaar af te stemmen.

De decentralisatie van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang betekent dat we binnen onze gemeente deze mensen moeten opvangen. Hiervoor zijn bepalingen opgenomen in de Huisvestingsverordening. In deze verordening is een regeling 'Van Groot naar Beter' opgenomen, die het voor kleine huishoudens in grote woningen mogelijk maakt met voorrang door te stromen naar meer passende woningen. Een dergelijke regeling bestond al in 2018 onder de naam 'doorstoomexperiment'. Dit gaat in samenwerking met Groenwest waarbij we gezamenlijk de kosten dragen. Het experiment geven wij een structureel karakter vanaf 2020, met een financiële impact van € 10.000 per jaar

2.03 Verbeteren van bereikbaarheid en (fiets)veiligheid

Mobiliteit

Beleidsplan Verkeer

De uitvoeringsmaatregelen uit het Beleidsplan Verkeer zijn reeds in de meerjarenbegroting opgenomen. Voor 2020 betreft dat een incidenteel bedrag van € 200.000,-. Hiervoor zijn met name maatregelen gepland op het gebied van het aanpassen van de wegcategory, de monitoring en aanpak van parkeerknelpunten en de inrichting van schoolomgevingen en voetgangersoversteekplaatsen. Voor de jaren 2021 en verder wordt in 2020 een uitvoeringsplan inclusief financiële consequenties opgesteld.

Fietsplan

Bij de begrotingsbehandeling 2019 is voor de uitvoering van het fietsplan een budget beschikbaar gesteld voor 2019. Ook voor de jaren 2020-2022 zijn acties opgenomen om het fietsplan te realiseren, zoals de aanleg van het fietspad bij de Constructieweg en het verbeteren van de schoolomgevingen. Voor deze jaren is een incidenteel en/of investeringsbudget nodig, respectievelijk:

Incidenteel budget:	Investeringsbudget:
<ul style="list-style-type: none"> • in 2020 is 283.500 • in 2021 is 189.500 • in 2022 is 82.000	<ul style="list-style-type: none"> • in 2020 is 385.000 • in 2021 is 150.000 • in 2022 is 250.000

De investeringsbudgetten zorgen voor een structurele afschrijvings- en rentelast welke zijn opgenomen als mutatie in het meerjarenperspectief van deze Kadernota 2020.

N201

In 2019 werkt de provincie Utrecht een voorkeursvariant uit voor de toekomst van de N201. Eind 2019 wordt vervolgens een uitvoeringsbesluit genomen. Afhankelijk van de inhoud van de plannen is nadenken over aanpassingen in de gemeentelijke infrastructuur nodig. In 2020 wordt hiervoor planvorming opgestart, waarna deze aanpassingen in de daaropvolgende jaren uitgewerkt en gerealiseerd worden. De financiële impact is afhankelijk van vorm en inhoud en worden aan u voorgelegd.

Wegen

Op basis van de in mei 2018 gehouden risicosessie wegen kan er voor de komende 4 jaar een overzicht per jaar worden gegeven van de wegen die toe zijn aan renovatie. Voor de periode hierna kan geen precieze planning per jaar worden gemaakt. Hiervoor zijn er te veel onzekerheden in hoe de staat van de wegen zich in de komende jaren zal houden. Wel is er een globaal meerjarenoverzicht gegeven.

Renovatie van de wegen per jaar	
In 2020 renovatie:	<ul style="list-style-type: none"> • Voorbereiding Hoofdweg Waverveen • Uitvoering Pieter Joostenlaan Wilnis • Uitvoering Ringdijk 2e Bedijking Mijdrecht • Voorbereiding Bovendijk Wilnis
In 2021 renovatie:	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering Bovendijk Wilnis • Uitvoering Hoofdweg Waverveen • Voorbereiding Baambrugse Zuwe Vinkeveen • Herenweg Vinkeveen
In 2022 renovatie:	<ul style="list-style-type: none"> • Voorbereiding Baambrugse Zuwe Vinkeveen (1/3e deel)
In 2023 renovatie:	<ul style="list-style-type: none"> • Baambrugse Zuwe Vinkeveen (1/3e deel)
In 2024 t/m 2030 renovatie:	<ul style="list-style-type: none"> • Dodaarslaan - Pijlstaartlaan Vinkeveen • Veldweg Amstelhoek • 2e Velddwarsweg Amstelhoek • Ducaton Mijdrecht • Mijdrechtse Dwarsweg Wilnis-Vinkeveen • Burgemeester Padmosweg • Baambrugse Zuwe (2/3e deel)

Kunstwerken

Zoals in de begroting van 2018 en 2019 is gemeld, is in 2018 gestart met het opstellen van een beheerplan civieltechnische kunstwerken. In dit beheerplan zal, net zoals bij het beheerplan wegen, gebruik worden gemaakt van de principes van assetmanagement. De risicosessies voor beweegbare en vaste kunstwerken zijn afgerond. Voor de beweegbare en vaste kunstwerken is een goed beeld ontstaan van de meest urgente onderhoudsbehoefte. De risicosessies hebben onder andere in beeld gebracht dat arbeidsomstandigheden (ARBO) veiligheid bij beweegbare bruggen extra aandacht vraagt.

De kosten voor de beweegbare en vaste kunstwerken worden voor de komende vijf jaar geraamd in het beheersplan. Ook is het regulier noodzakelijke onderhoudsbudget tegen het licht gehouden. In de begroting 2019 is een onderhoudsbudget opgenomen van € 222.000 voor de kunstwerken. Met de nieuwe inzichten is een bedrag nodig van € 315.000, hetgeen een structurele stijging van € 93.000 betekent.

Voor de begrotingsraad van november 2019 wordt het definitieve beheerplan kunstwerken aan de raad aangeboden. Hierin worden de kosten voor de budgetaanvraag nader gespecificeerd en de werkzaamheden over de jaren 2020-2024 uitgesplitst.

Openbare verlichting

In 2020 wordt het beleidsplan openbare verlichting opgesteld en aan de raad voorgelegd. Het hoofdthema voor dit beleidsplan is duurzaamheid. Hierbij wordt onder andere gekeken naar:

- Energieverbruik;
- Materiaalgebruik;
- Circulariteit;
- Lichthinder en lichtvervuiling;
- Duurzaam inkopen.

Tevens wordt in het beleidsplan richting gegeven aan de uniformiteit van de openbare verlichting. In dit beleidsplan wordt ook de investeringskosten benoemd. De hoogte van de investering zal onder andere afhankelijk zijn van de te kiezen alternatieven voor de mate van verduurzaming en snelheid van uitvoering.

Installatie verantwoordelijkheid

Voor iedere elektrische aansluiting in het openbaar gebied (rioolgemalen, verkeersregelinstallaties, lichtmasten, marktkasten, bruggen) dient een installatieverantwoordelijke te worden aangesteld. Dit is een wettelijke verplichting, gekoppeld aan het ARBO-besluit. De installatieverantwoordelijke heeft een aantal taken. Hij is verantwoordelijk voor de aangewezen elektrische installaties én arbeidsmiddelen, het in standhouden van de veiligheid (onder andere door inspectie en onderhoud) en het vaststellen van de procedures voor de bediening van de installatie. Ook moet hij de plannen voor het uitvoeren van de werkzaamheden goedkeuren. Dit is heel specialistisch werk en tot nu toe niet geregeld. Om dit te regelen wordt in 2019 beleid opgesteld. In 2020 vinden diverse onderzoeken (aan de installaties) plaats, waarna een installatieverantwoordelijke kan worden aangewezen. Hiervoor zijn in 2020, en verder, diverse uitgaven benodigd.

2.04 De omgevingswet implementeren, opgavegericht en samen met inwoners

Het zwaartepunt van de werkzaamheden rond de Omgevingswet (Ow) ligt in 2020 op de meer operationele voorbereiding op de nieuwe wet, die 1 januari 2021 in werking treedt. Dit betreft onder meer:

- Werkprocessen inrichten om met ingang van 1 januari 2021 volgens de nieuwe wet te kunnen werken;
- Ons juridische kader geschikt maken om binnen de Ow als toetsingskader te kunnen gebruiken;
- Aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO); Rond de ontwikkeling van de noodzakelijke gemeentelijke voorzieningen voor het DSO zijn de kosten nog niet in beeld. Wanneer hierover meer duidelijkheid ontstaat, kan dit aanleiding zijn voor een budgetaanpassing;
- Via training en opleiding medewerkers voorbereiden op de nieuwe wet;
- Een plan maken voor de gemeente-brede Omgevingsvisie en het Omgevingsplan.

Bij de besluitvorming over de implementatie van de Ow in de gemeenteraad in het voorjaar van 2017 is besloten om geen structurele middelen in de begroting op te nemen, maar jaarlijks gericht budget aan te vragen in de begroting. Hiervoor maken we gebruik van het financieel model van de VNG. De kosten hiervoor worden in 2020 geraamd op € 600.000. Verfijning van de werkzaamheden vindt in 2019 plaats binnen de deelprojecten.

Na 2020 zijn structurele middelen nodig voor het Omgevingsplan. Het ligt in de rede om in eerste instantie het huidige structurele budget van € 73.000 voor bestemmingsplannen hiernaar om te zetten. Op basis van de eerste ervaringen kan dit dan zo nodig worden bijgesteld.

Het aantal bouwinitiatieven neemt mede door de conjunctuur toe. Daarnaast wordt van de gemeente meer maatwerk bij het beoordelen van initiatieven verwacht. Dit maakt dat er met name in de voorbereiding van bouwplannen meer regie van de gemeente nodig is. Hiervoor is € 40.000 structureel budget benodigd.

2.05 Met het oog op onze verantwoordelijkheid als gemeente voor duurzame ontwikkeling: het bereiken en in stand houden van een veilige, schone en gezonde fysieke leefomgeving (o.a. milieu, afval en riolering) voor nu en de toekomst

Nieuwe ontwikkelingen in de milieutaken die worden uitgevoerd door de Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)

Binnen de taakuitvoering van de ODRU zijn er ontwikkelingen waarvan de consequenties niet binnen de huidige afspraken kunnen worden opgelost. Hiervoor dient de dienstverleningsovereenkomst met de ODRU te worden aangepast en zijn structureel additionele middelen benodigd van € 70.000. Het gaat om de volgende ontwikkelingen:

- Afloop financiering uit het gemeentefonds voor externe veiligheid;
- Verschuiving van taken met betrekkingen tot lozing op de riolering van waterschap naar gemeente zonder financiële compensatie;
- Labelen van middelen voor toezicht energiebesparende maatregelen bij bedrijven;
- Intensivering taakuitvoering milieuvergunningen als gevolg van onder meer gewijzigde wetgeving en conjunctuur;
- Toename vraag naar bodeminformatie bij woningverkoop;
- Continueren van het stimuleren en versnellen van sanering asbestdaken.

Verder vragen we bijzondere aandacht voor het volgende:

- Met de komst van de Ow gaat het bevoegd gezag voor bodemvervuilingen over van provincie naar gemeente. We willen ons hierop goed voorbereiden, vanwege de gezondheidsrisico's die samenhangen met zogenaamde diffuse bodemverontreinigingen met lood in met name het zogenaamde toemaakdek. Het is de intentie om in 2019 samen met de provincie Utrecht te komen tot een nadere aanpak van de lood in de bodemproblematiek in de gemeente De Ronde Venen. In 2020 gaat het dan met name om de uitwerking en uitvoering van de aanpak en het nader borgen van financiële middelen voor een structurele uitvoering van de taak;
- Door groei van Schiphol neemt het aantal vliegbewegingen boven de gemeente De Ronde Venen toe. Vooral richting het oosten wordt er meer over de gemeente gevlogen. Het is van belang om de samenwerking tussen gemeenten rond deze oostelijke route te versterken. Dit naast de bestaande samenwerking van gemeenten en provincies in de Bestuurlijke Regie Schiphol (BRS) en tussen de gemeenten in het cluster Groene Hart. Voor de toekomst van Schiphol is het van belang dat afspraken worden nagekomen en met name de hinder in de nacht wordt teruggedrongen. Ook dient in onze ogen de opgave op het gebied van klimaat een nadrukkelijke rol te spelen in besluitvorming over de toekomst van Schiphol.

Hondenbeleid

In onze gemeente zijn een groot aantal hondenbezitters. Zij dragen elk jaar hondenbelasting bij. Om deze inwoners te faciliteren, willen wij duidelijke hondenloslooproutes met voorzieningen zoals extra afvalbakken en dispensers met hondenpoepzakjes plaatsen. Hondenbezitters kunnen vanaf 2018 al bij

verschillende punten in de gemeente gratis hondenpoepzakjes ophalen. Voor onderhouden van deze paden en afvalbakken is structureel € 40.000 vanuit de opbrengst van de Hondenbelasting nodig. Voor het inrichten van de loslooproutes is een budget van incidenteel € 18.000 benodigd.

2.06 De Ronde Venen is klimaatneutraal in 2040 (CO2)

We werken op volle kracht door om in 2040 CO2 neutraal te zijn. Waar mogelijk doen we dit samen met inwoners en bedrijven. De uitvoering van de sporen elektriciteit en warmte gaan verder. Daarbij komt het, in 2019 opgestelde, beleid ten behoeve van een circulaire economie. We willen ontwikkelen naar een economie waar afval niet meer bestaat. Daarvoor is een actieve gemeente nodig met een consistente lange termijn aanpak. Deze aanpak bestaat uit zelf het goede voorbeeld geven door circulaire inkoop en het ondersteunen van koplopers. Dit laatste kan zowel initiatieven betreffen die zich richten op de optimalisatie van huidige productieprocessen en afvalstromen als initiatieven waarbij circulariteit vanaf de ontwerpfase is meegenomen.

In 2019 doorlopen wij voor de electriciteitstransitie een zorgvuldig bewustwordingsproces. Wij verwachten in 2020 de eerste grootschaligere projecten te kunnen gaan faciliteren. Bij het warmtevraagstuk staat 2020 in het teken van onderzoek en het uitwerken van dit onderzoek naar een planning en aanpak per wijk. Regionale samenwerking is bij de duurzaamheidsopgave van groot belang, daarom nemen wij deel aan de Regionale Energie Strategie (RES) in U10/16 verband.

2.07 Het zo veel mogelijk verwijderen van asbestdaken voor 1 januari 2024

In de 2e helft van 2019 wordt een Plan van Aanpak Asbestdaken vastgesteld door het college. Daarin wordt een keuze gemaakt in de prioritering en de benodigde middelen om dit uit te kunnen voeren.

De ontwikkeling rondom een landelijk asbestfonds voor asbestdak-eigenaren die sanering niet kunnen betalen krijgt steeds meer vorm. De bedoeling is dat gemeenten ook gaan participeren in dit fonds. Het is nog niet bekend welke financiële bijdrage hiervoor van de gemeenten structureel wordt verwacht. Voorgesteld wordt om voor 2020 € 20.000 incidenteel te budget op te nemen voor de aanpak van asbestdaken.

2.08 In het uitvoeringsplan worden nadere maatregelen uitgewerkt om tot 75% afvalscheiding te komen in 2022

Wij zien een groei van de kosten op het gebied van afval. Dit wordt veroorzaakt door verhogingen van de belasting op de verbranding van restafval. Ook de toekomstige aanbesteding van de verwerkingskosten van afval leidt naar verwachting vanaf 2021 tot kostenstijgingen. Het is ook daarom van belang dat de scheiding van afvalstromen verder wordt aangepakt. Het uitvoeringsplan afval moet daarop een antwoord geven. Wij hebben met vakspecialisten uit uw raad een voorbereidende bijeenkomst gehad over de denkrichtingen voor het uitvoeringsplan afval. In juni 2019 leggen wij het uitvoeringsplan aan u voor. De financiële gevolgen van maatregelen vertalen wij in de begroting 2020.

2.09 Inzetten op kwalitatief groen met aandacht voor de biodiversiteit

Kwalitatief groen

Een fijne woonomgeving betekent ook een kwalitatief hoogwaardig groene openbare ruimte met passend straatmeubilair. Naar aanleiding van het coalitieakkoord en de inwonersenquête zet dit college

in op de openbare ruimte. In de wijken brengen wij meer kleur aan door hoogwaardigere beplanting, wat incidenteel € 75.000 met zich meebrengt. Inzetten in de openbare ruimte betekent naast meer kleur, meer vaste planten en goed onderhoud, ook intensivering van het toezicht op werk van de eigen dienst en aannemers. In de komende drie jaar ingaande 2020 zetten wij in op de kwaliteit van onze gazons door verbeteren van het maaibeleid, meer vaste kleurrijke planten, waardoor de groenstroken weer netjes zijn onderhouden. De extra kosten bedragen in totaal € 175.000 per jaar. Na drie jaar evalueren wij het intensievere toezicht en bezien wij of dit in de wijken vanaf 2023 moet worden gecontinueerd.

Biodiversiteit en Tiny Forest

Biodiversiteit is een belangrijk thema. In onze gemeente is veel ruimte om in de openbare ruimte een effectieve bijdrage te leveren aan het versterken van de biodiversiteit. Dit kan door meer bloemrijke beplanting toe te passen. De kosten zijn geschat op incidenteel € 65.000.

De grootste winst is te halen in een natuurvriendelijker bermbeheer gecombineerd met het ontwikkelen van een Honey Highway en de aanleg van een Tiny Forest. Daarnaast wil De Ronde Venen bewoners stimuleren om hun tuinen te vergroenen. Dit betekent niet alleen iets voor de biodiversiteit, maar draagt ook bij aan de klimaatadaptatie (wateroverlast, hittestress). Wij stellen voor dit bermbeheer 3 jaar te doen met een financiële impact van € 25.000 per jaar. Na deze 3 jaar wordt geëvalueerd over het effect heeft en of continueren vanaf het jaar 2023 zinvol is.

Bomen Scholeksterlaan

In de Scholeksterlaan te Vinkeveen staan erg grote bomen (Metasequoia's) in de voortuinen van bewoners. Het perceel waar de bomen op staan is in het verleden in gebruik gegeven als voortuin aan de bewoners. Hier is een overeenkomst voor opgesteld. De bomen zijn eigendom van de gemeente en wij hebben de zorgplicht voor deze bomen. Deze bomen zijn te groot geworden voor deze plek en worden vervangen. Dit gaat ten koste van de voortuinen van de bewoners, het vervangen van deze bomen kost eenmalig € 50.000.

2.10 Bewoners bewust maken van het belang van groen voor klimaatadaptatie

De openbare ruimte speelt een belangrijke rol bij het opvangen van de effecten van klimaatverandering. Groen kan bijdragen bij de waterberging en bomen zijn belangrijk voor de schaduw, dus om hittestress tegen te gaan. We gaan onze bewoners bewust maken van het belang van groen voor ons klimaat.

2.11 De recreatieve potentie van onze gemeente benutten en ontsluiten voor inwoners en bezoekers

Recreatieve-toeristische ontwikkeling en gebiedsmarketing

Wij blijven de toeristisch-recreatieve ontwikkeling in de gemeente stimuleren, of het nu gaat om de Vinkeveense Plassen, de Stelling van Amsterdam of het Groene Hart. Vanuit onze kracht en kernwaarden zorgen we ervoor dat door een groeiend aantal bezoekers onze lokale economie versterkt wordt. De dorpen in onze gemeente hebben een uniek karakter en verschillen van elkaar in toeristisch-recreatieve potentie. Het vraagt een dorpsgerichte aanpak om de potentie op een passende manier verder te ontwikkelen en bij mogelijke bezoekers onder de aandacht te brengen.

Met betrekking tot gebiedsmarketing zien we een belangrijke rol weggelegd voor de ondernemersverenigingen. Het is een flinke uitdaging om te zorgen voor continue actuele

marketinguitingen, breed (financieel) draagvlak te creëren bij de ondernemers en aangesloten te blijven op regionale ontwikkelingen. Als gemeente willen we middelen vrijmaken om met name in de opstartfase hierbij te kunnen ondersteunen. De bijdrage van de gemeente zal daarom een afbouwend karakter kennen.

Een aantrekkelijk toeristisch-recreatief aanbod dat aan blijft sluiten op de vraag van bezoekers vraagt ook een bredere blik. Als gemeente stimuleren we daarom samenwerking tussen de toerisme en recreatieondernemers uit de verschillende kernen. Verder blijven we bestuurlijk en ambtelijk aangehaakt op ontwikkelingen in de regio (Groene Hart, Amstelland-Meerlanden, Metropoolregio Amsterdam (MRA), Hollandse Plassen).

Voor bovenstaande ambities is voor 2020 en 2021 een incidenteel budget van € 25.000 per jaar benodigd.

Verblijfsrecreatie

In 2020 geven we uitvoering aan de vastgestelde visie verblijfsrecreatie. Daarnaast werken we verder aan de pilot voor recreatiewoningen. Het betreft een onderzoek naar een structurele oplossing voor permanente bewoning van recreatiewoningen. Deze pilot wordt in samenwerking met het rijk en de provincie uitgevoerd.

Natuurontwikkeling en natuurbeleving

In het buitengebied zijn, in het kader van het realiseren van Natuur Netwerk Nederland, de afgelopen jaren in opdracht van de provincie natuurontwikkelingsgebieden gerealiseerd. Groot Wilnis Vinkeveen is daar een voorbeeld van, Marickenland is nog in ontwikkeling. Tussen de natuurgebieden en de verbindingzones liggen op diverse plaatsen nog barrières voor migrerende diersoorten. Nu er veel natuurgebieden zijn ingericht neemt het belang van het optimaliseren van de verbindingen tussen de gebieden toe. We willen ons inspannen om deze verbindingen te realiseren of te optimaliseren. De kosten hiervoor bedragen incidenteel € 60.000.

Speelvoorzieningen

In 2019 starten wij met het opstellen van een nieuw Speelvoorzieningenbeleid. Dit beleid zorgt er voor dat er op centrale plekken speeltoestellen voor jong tot oud zijn, aangepast naar de leeftijden in de wijk. Speeltoestellen zijn op centrale punten goed te onderhouden en een aantrekkelijke voorzieningen in de wijk. Tegelijkertijd zijn er veel voorzieningen aan vervangingen toe. Om ook in 2020 veilig te kunnen blijven spelen zijn de incidentele kosten geraamd op € 145.000.

Zitbanken openbare ruimte

Er wonen steeds meer ouderen in De Ronde Venen, voor deze doelgroep zijn bankjes een belangrijke voorziening. Diverse zitbanken zijn aan vervanging toe. Incidenteel is hiervoor € 50.000 nodig.

Vinkeveense Plassen en Klinkhamer

Samen met het recreatieschap Stichtse Groenlanden geven we uitvoering aan het Programma Vinkeveense Plassen 2019-2024. Het programma kent drie pijlers, namelijk 'basis op orde', 'recreatieve ontwikkeling van de zandeilanden' en 'maatschappelijke verbreding'. Bij de laatste pijler wordt gedacht aan acties op het gebied van duurzaamheid en waterkwaliteit. Het Programma is een vervolg op het Toekomstplan, maar kenmerkt zich door een meer integrale aanpak. Daarmee werken we niet alleen aan de kernopgave om de wegvallende deelnemersbijdrage van gemeente Amsterdam in 2024 op te vangen, maar realiseren we een kwaliteitsimpuls voor het gebied, inclusief de Klinkhamerlocatie. Onderdeel van de pijler 'basis op orde' is het meerjarige beschoeiingsproject. In 2020 wordt uitvoering gegeven aan de tweede fase van dit project door het recreatieschap.

Handhaving

Diverse ontwikkelingen zoals de Ow, de illegale bebouwing op de plassen, maar ook de waterkwaliteit en het vaargedrag vragen om een gecoördineerde aanpak van handhaving. Om de doelstellingen te halen, is meer focus en coördinatie op naleving hiervan noodzakelijk. Tevens onderstreept het rapport van de Rekenkamercommissie onderstrepen deze noodzaak. Dit vraagt om een integrale en gecoördineerde aanpak, waarvoor structureel € 60.000 nodig is. Medio 2020 wordt bekeken of dit bedrag toereikend is.

Handhaving bestemmingsplan Buitengebied-West

Bij de vaststelling van het uitvoeringsprogramma Vergunningverlening, toezicht en handhaving 2017-2018 is besloten voor handhavingsactiviteiten extra budget te vragen. Aan de hand van de in 2019 uit te voeren inventarisatie voor het bestemmingsplan Buitengebied-West, kan de raad 2020 een keuze maken in de prioritering van de handhaving en de benodigde middelen. Voorgesteld wordt om voor zowel 2020 als 2021 incidenteel € 75.000 op te nemen.

Afronding bestemmingsplan Plassengebied

Naar verwachting wordt bestemmingsplan Plassengebied in het voorjaar van 2020 ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden. Op het moment dat dit bestemmingsplan is vastgesteld, kan de recreatieve ontwikkelruimte worden benut door ondernemers. Het plan biedt waar mogelijk extra planologische ruimte voor (nieuwe) economische dragers die voor een positieve impuls kunnen zorgen voor de recreatieve waarden van het gebied en de lokale economie. Dit met behoud en versterking van de landschappelijke en natuurwaarden en de waterkwaliteit van het gebied.

Aanpak bestaande illegale bebouwing Plassengebied tot vaststelling bestemmingsplan

Uit het rapport van het rekenkameronderzoek "Handhaving Plassengebied" van april 2018 bleek dat er in de aanloop naar de herziening van het bestemmingsplan intensiever op de legakkers wordt gebouwd. Voorgesteld wordt om dit project in 2020 voort te zetten conform 2018/2019 en hiervoor incidenteel € 100.000 beschikbaar te stellen.

Aanpak bestaande illegale bebouwing Plassengebied na vaststelling bestemmingsplan

Onderdeel van het nieuwe bestemmingsplan is een Plan van Aanpak om de bestaande situatie in overeenstemming te brengen met de nieuwe regelgeving. De kostenraming is een onderdeel van de besluitvorming over dit vast te stellen bestemmingsplan. De uitvoering van deze aanpak start in 2020 en krijgt vervolgens een structureel karakter. De financiële impact is afhankelijk van de te maken keuzes in het vast te stellen bestemmingsplan en de intensiteit van handhaving.

Projectbudget ten behoeve van de initiatieffase

Vanuit de markt ontvangen we steeds vaker verzoeken voor advies in de initiatieffase, nog voordat een duidelijke projectopdracht / projectplan is opgesteld. Deze advisering is vaak juridisch en planeconomisch van aard. Op dit moment wordt hiervoor telkens projectbudget (t.b.v. de initiatieffase) aangevraagd. Dit werkt vaak vertragend. Voorgesteld wordt om voor twee jaar een projectbudget van € 50.000 voor advisering in de initiatieffase beschikbaar te stellen. Het uitgangspunt is om de gemaakte kosten voor de advisering te verhalen op de initiatiefnemers. Na twee jaar evalueren we of deze aanpak effectief is en komen zo nodig met een voorstel om dit vanaf 2022 structureel te continueren.

Gebiedsontwikkeling en majeure projecten

We geven uitvoering aan de grondexploitaties (De Maricken, Land van Winkel, Vinkeveld). De Stationslocatie is gegund aan de markt.

Samen met marktpartijen en stakeholders wordt gewerkt aan andere diverse gebiedsontwikkelingen.

- Tuinderslaan

De gemeente heeft samen met de bewoners en ondernemers in het 'concentratiegebied glastuinbouw' Tuinderslaan een scenariostudie gedaan naar welk toekomstbeeld voor het gebied mogelijk is. Resultaat hiervan is de Kernrandzonevisie Tuinderslaan Mijdrecht. De provincie moet nog akkoord gaan met deze visie.

In 2019 werken tuinders en gemeente samen aan een gezamenlijke businesscase. In het najaar van 2019 wordt de raad gevraagd een besluit te nemen over de visie en de bijbehorende businesscase. Als dat besluit leidt tot een herontwikkeling, zal hiervoor een (gezamenlijke) grondexploitatie worden geopend.

- Sporthuis Abcoude

In maart 2018 hebben de gemeente en de initiatiefnemers voor Het Sporthuis Abcoude onder andere een samenwerkingsovereenkomst ondertekend. In januari 2019 heeft de gemeenteraad besloten om een aanvullend investeringsbudget beschikbaar te stellen om borg te staan voor een extra lening door de initiatiefnemers bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Het college heeft op 5 maart 2019 vastgesteld dat Stichting Zwembad Abcoude (SZA) erin is geslaagd om aan de hand van definitieve offertes en een totaal investeringsoverzicht aan te tonen dat de realisatie van Het Sporthuis Abcoude (HSA) binnen zodanige grenzen is zeker gesteld dat de gemeentebijdrage daartoe toereikend is. Na de ondertekening van de bouwteamovereenkomst tussen SZA en de aannemers op 3 april 2019 worden de plannen nader uitgewerkt en is de planning dat na de bouwvakvakantie 2020 de bouwwerkzaamheden aanvangen.

- Scholenlocaties

Voor drie scholenlocaties worden scenario's voor herontwikkeling en transformatie verkend. In mei 2019 wordt een voorstel voorgelegd aan de raad voor hergebruik van de Trekvogel door een aantal maatschappelijke organisaties. Voor nieuwbouw van de Hoflandschool is een voorbereidingsbudget ter beschikking gesteld. Het project bevindt zich in de definitiefase. Voor herontwikkeling van de vrijkomende grond van het Hoflandcomplex en de Twistvliedschool zijn

nog geen definitieve keuzes gemaakt. Het streven is om te komen tot woningbouw, passend bij de woonvisie.

Begeleiding/toetsen werken van derden

Er zijn ontwikkelingen waarbij het wenselijk is dat de gemeente regie voert op het kwalitatief goed aansluiten op het openbaar gebied. Het gaat uitsluitend om capaciteit die in de uitvoeringsfase van een project nodig is om die vooral in civieltechnisch opzicht goed te laten aansluiten op ons openbaar gebied. Voor de aankomende twee jaar stellen wij voor om deze taken incidenteel te financieren voor een bedrag van € 80.000 per jaar. In 2021 bekijken we of het noodzakelijk is deze taak vanaf 2022 structureel te beleggen binnen onze organisatie.

Vastgoed

Onze gemeente werkt aan een toekomstbestendige, duurzame en veilige vastgoedportefeuille. Goede bouwkundige begeleiding voor (nieuwe) projecten, zoals het gemeentehuis en structurele aandacht voor planmatig onderhoud zijn daarbij essentieel. Op dit moment is de structurele inzet daarvoor onvoldoende geborgd. Daarnaast vraagt de juridische kwaliteit van de contracten voor vastgoed en anterieure overeenkomsten bij particuliere initiatieven voor gebiedsontwikkeling meer aandacht. Dat is nodig omdat de gemeente door jurisprudentie en toenemende juridificering binnen de samenleving, meer financiële risico's loopt. Om onze belangen te waarborgen en risico's beheersbaar te houden vragen wij een structurele verhoging van het budget van € 20.000. Medio 2020 bekeken we of dit bedrag toereikend is.

De sterk toegenomen noodzaak om meer opgavegericht te werken, vraagt ook om een meer integrale beleidsaanpak en een nog betere integrale advisering over grondzaken. Deze kwaliteitsimpuls in vastgoed- en grondzaken vraagt om een incidentele investering van € 110.000 per jaar voor de duur van 2 jaar.

2.12 Het cultureel erfgoed beschermen en behouden en meer inwoners en bezoekers in aanraking laten komen met de cultuurhistorische waarden van onze gemeente

Cultuurhistorie & Landschap

Onder cultuurhistorie verstaan we archeologie, gebouwd erfgoed en waardevolle cultuurlandschappen. Het behouden van cultureel erfgoed en het bevorderen van de beleefbaarheid blijft een speerpunt. De accenten liggen op forten, buitenplaatsen, vrijkomende agrarische bebouwing en cultuurhistorisch landschap. We blijven ons inzetten voor de verdere ontwikkeling van de forten. Met het ruimtelijk ontwikkelkader toetsen we initiatieven. Hiermee houden we dit erfgoed in stand en geven we uitvoering aan de fortensie die de raad heeft vastgesteld.

Twee ontwikkelingen met impact op het landschap zijn de energietransitie en de vrijkomende agrarische bebouwing. We gaan in gesprek met agrariërs, belangenpartijen en andere overheden en geven uitvoering aan de beleidsnota cultuurhistorie die later in 2019 aan de raad wordt aangeboden. Een derde landschappelijke ontwikkeling is bodemdaling. Als gemeente haken wij aan bij landelijke en regionale onderzoeken en pilots. Tevens monitoren we de problematiek in onze gemeente.

In 2020 actualiseren we het huidige erfgoedregister en harmoniseren we de gemeentelijke monumentenlijst door monumenten in de voormalig gemeente Abcoude aan te wijzen. Daarnaast is het

75 jaar geleden dat Nederland bevrijd werd van de Duitse bezetters. Als gemeente gaan we dit groots herdenken en vieren voor alle leeftijden en doelgroepen in onze gemeente.

Voor de uitvoering van deze projecten is een incidenteel budget van € 50.000 benodigd, waarvan € 20.000 bestemd is voor 4 en 5 mei.

Domein 3: Veiligheid, bestuur, dienstverlening en financiën

Visie op het domein

Een veilige gemeente is de basis. In een veilige samenleving blijven inwoners actief en wordt er een prettige woonomgeving gecreëerd. Om het veiligheidsgevoel te verbeteren op de lange termijn blijft preventie een goed uitgangspunt en wordt onder andere uitvoering gegeven aan het integrale veiligheidsplan.

Goed bestuur zien wij in de ruime zin van het woord; verantwoording en transparantie in besluitvorming naar onze inwoners, de communicatie met onze inwoners, toezicht houden en handhaving als wet en regelgeving niet wordt nageleefd en de interne organisatiecultuur. Daarvoor is een adequate informatievoorziening noodzakelijk. Uitgangspunt hierbij is het uiterst zorgvuldig omgaan met gevoelige informatie van onze inwoners. Anderzijds speelt verzamelde informatie door ons en onze partners een steeds grotere rol in onze samenleving, het is dan ook essentieel om te komen tot een data-strategie. Deze strategie beantwoordt de vraag hoe wij met behulp van data onze samenleving verder willen inrichten.

In onze gemeente staat in de dienstverlening de inwoner centraal. We maken hierin onderscheid tussen standaard- en maatwerk dienstverlening die we via professionele dienstverleningskanalen aanbieden om onze inwoners optimaal te bedienen tegen zo laag mogelijke kosten. De inwoner is welkom via elk kanaal, maar we promoten actief digitale selfservice. We maken het digitale dienstverleningskanaal zo aantrekkelijk mogelijk, zodat onze inwoners hier graag zaken doen. Via andere kanalen bieden we een vangnet voor degenen waar het digitaal niet lukt en die geen beroep kunnen doen op hun sociale leefomgeving. Dit doen we onder de vlag van de vastgestelde Visie op Dienstverlening. Door steeds verdere digitalisering is dienstverlening niet meer los te zien van informatievoorziening; het vormgeven en invullen van het informatiebeleid is een onderwerp wat aandacht behoeft.

We staan open voor meningen van inwoners en zijn transparant in onze besluitvorming. Hierbij is duidelijkheid van belang in wat wel en (nog) niet kan en waarom. Inwonersinitiatieven worden omarmd, waarbij onze grondhouding faciliterend is; meedenken met onze inwoners. Inwonersparticipatie is een mogelijkheid om de lokale democratie te vernieuwen.

De veranderende samenleving en de nieuwe taken op het gebied van het Sociaal Domein en de Omgevingswet vragen om een andere manier van werken en om andere competenties van onze medewerkers. Een wendbare, toegankelijke, omgevingsgerichte ambtelijke organisatie is het doel waarnaar wij streven. Dat vraagt om permanente aandacht voor zowel de ontwikkeling van de organisatie als van de individuele medewerker. In het coalitieakkoord hebben wij de ambitie uitgesproken een compacte ambtelijke organisatie na te streven, die ingericht wordt op de hoofddoelstelling van de gemeente. De komende jaren wordt invulling gegeven aan deze ambitie. Daarbij willen wij een aantrekkelijke werkgever zijn die zichtbaar en herkenbaar is. Arbeidsmarktcommunicatie is daarin een belangrijk middel. Juist nu het economisch goed gaat en de vraag naar arbeid groot is, is een goede en eigentijdse arbeidsmarktcommunicatie belangrijk.

Wij blijven kansen bieden aan mensen die moeite hebben met het verwerven van een plaats op de arbeidsmarkt. Wij bieden bijvoorbeeld herintreders de mogelijkheid om ervaring op te doen, tevens is de ruimte voor garantiebanen en werkervaringsplaatsen aanwezig.

Er wordt hoge prioriteit gegeven aan het digitaal werken en digitaal samenwerken. Dit wordt ondersteund door de koers van de gehele overheid op dit terrein, conform de Digitale Agenda 2020. Het digitaal werken biedt de organisatie veel mogelijkheden: verbindingen met collega's worden sneller gelegd, informatie wordt sneller gedeeld en de locatie van de werkplek is minder relevant. Bovengenoemde punten zijn gericht op de interne samenwerking, maar ook de samenwerking met externen (inwoners, ketenpartners, medeoverheden) wordt meegenomen. Een digitaal samenwerkingsplatform kan het (digitaal) samenwerken maximaal faciliteren.

In hoog tempo verandert de maatschappij naar een digitale wereld, waarin steeds meer mensen 'mobile devices' gebruiken om producten en diensten af te nemen en met elkaar te communiceren. Aan blijven sluiten op de wensen vanuit de samenleving op dit gebied, vraagt dat om dezelfde digitale wendbaarheid en (mobiele) bereikbaarheid van onze medewerkers. Locatieonafhankelijk werken maakt hier onderdeel van uit.

Doelstellingen

3.01 Samen met inwoners en onze partners inzetten op preventieve maatregelen omtrent veiligheid en waar nodig handhavend optreden

Kadernota 2020 Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

De raad heeft op 28 januari 2019 ingestemd met het vaststellen van de Kadernota 2020 VRU door het algemeen bestuur.

De bijdrage voor het gemeentelijk basistakenpakket (GBTP) voor de gemeente De Ronde Venen bedraagt voor het begrotingsjaar 2020 naar verwachting € 2.504.000. In de programmabegroting 2019 van de gemeente De Ronde Venen is voor het begrotingsjaar 2019 rekening gehouden met een GBTP-bijdrage van € 2.412.000. Deze onderbouwde toename van € 93.000 is tijdens de raadsvergadering van januari 2019 reeds door de raad geaccordeerd.

Revitalisatie brandweerkazernes De Ronde Venen

Het algemeen bestuur van de VRU en de gemeenten hebben de afspraak gemaakt dat de brandweerkazernes eigendom van de gemeenten blijven en de brandweer deze 'om niet' mag gebruiken. Tevens is afgesproken dat alle kazernes aan een vastgesteld onderhoudsniveau voldoen. Daarnaast dienen de kazernes aan wettelijke ARBO-eisen en aan huidige en toekomstige kwaliteitseisen te voldoen. De verwachting is dat de revitalisatie van onze brandweerkazernes ingrijpend en omvangrijk wordt, waardoor additionele middelen nodig zijn. In een apart raadsvoorstel wordt dit jaar uw akkoord gevraagd voor de start en het benodigde budget.

3.02 Uitvoering geven aan de prioriteiten van het Integraal Veiligheidsplan 2019-2022

In een veilige samenleving blijven inwoners actief en wordt er een prettige woonomgeving gecreëerd. Om het veiligheidsgevoel te verbeteren op de lange termijn blijft preventie een goed uitgangspunt. Repressief of handhavend optreden is niet (altijd) het eerste antwoord, maar is een logische uitkomst wanneer de eerder genomen (preventieve) stappen geen resultaat bieden.

Op basis van de ontwikkeling van de criminaliteitscijfers en resultaten van de afgelopen jaren, de lokale wensen van inwoners en de veiligheidstrends voor de komende jaren komen we tot de volgende prioriteiten van het integraal veiligheidsplan (IVP) 2019-2022:

1. effectieve verbinding van veiligheid en zorg;
2. georganiseerde ondermijnende criminaliteit;
3. cyberveiligheid;
4. communicatie en veiligheid;
5. verkeersveiligheid, overlast in openbare ruimte.

Naast alle reguliere activiteiten die op allerlei gebied binnen het veiligheidsdomein lopen komt de focus voor 2019-2022 op bovenstaande prioriteiten te liggen.

Met ingang van 2019 wordt projectmatige inzet gepleegd, gerelateerd aan de prioriteiten in het IVP, op onder andere gespecialiseerd jongerenwerk, specialistische kennis in ondermijningsaanpak, cyberveiligheid, persoonsgerichte aanpak (PGA) enzovoorts.

3.03 Borgen controlfunctie en zorgen voor een stabiel financieel beleid

Rechtmatigheidsverklaring / in control statement (BCF)

Per 2021 zijn wij wettelijk verplicht om zelf een rechtmatigheidsverklaring af te geven in plaats van de externe accountant. De benodigde voorbereidingen zijn de afgelopen jaren ingezet, waarbij een omslag naar procesgerichte controles is vormgegeven. In 2020 draaien we proef met alle benodigde stappen voor het afgeven van de verklaring en optimaliseren we de interne werkwijze op basis van deze ervaringen.

Circulair inkopen

Het gemeentelijk inkoop- en aanbestedingsbeleid zet in op duurzaamheid en daarmee op Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI). Dit betekent dat wij, naast op de prijs van de producten, diensten of werken ook letten op de effecten van de inkoop op milieu en sociale aspecten. Dit is in lijn met het doel van de gemeente om een veilige, schone en gezonde fysieke leefomgeving te creëren. Op termijn leidt dit tot een circulaire economie (duurzame economie) waarin grondstoffen steeds opnieuw gebruikt worden. Als gemeente nemen wij hierin een voorbeeldrol door ook naar onze eigen bedrijfsvoering te kijken.

Zo is de vaststelling van het gemeentelijk Inkoopplan 2019 besloten om in 2019 zoveel mogelijk circulair in te kopen. Daartoe zijn de kansrijke aanbestedingen in beeld gebracht. Door als gemeente circulair in te kopen, laten wij zien dat wij als gemeente actief bijdragen aan een duurzame samenleving. Daarnaast stimuleren wij onze inwoners en ondernemers in de regio ook om na te denken over duurzaamheid.

3.04 Het realiseren van een eigentijdse en moderne vorm van dienstverlening aan inwoners, met een specifieke focus op digitale selfservice en meerkanalbenadering

Volgend op verdergaande digitalisering van onze dienstverlening nemen we bij burgerzaken in 2019 een nieuw systeem in gebruik: I-burgerzaken. De inzet op meer digitaal werken en het invoeren van I burgerzaken vraagt meer functioneel beheer om onze digitale dienstverlening verder te kunnen ontwikkelen naar de behoefte van de klant en deze te beheren. Hiervoor is 2 jaar incidenteel budget van € 70.000 benodigd.

Goede dienstverlening betekent ook aandacht voor de kwaliteit van de bemensing. Beheersing van soft skills en een gastvrije attitude zijn hierbij belangrijke succesfactoren. De kwaliteit van de bemensing van telefoon en balie is voor normale situaties voldoende met de huidige bemensing. Op piekmomenten en in geval van ziekte is echter snel sprake van onderbemensing waardoor we onze inwoners niet tijdig te woord kunnen staan en wachtrijen oplopen. We starten in 2020 met het inzetten van een flexibele schil die we bij piekbelasting snel kunnen inzetten. De geraamde incidentele kosten hiervoor zijn € 55.000.

Het organisatiebrede Programma Dienstverlening in 2018 later dan voorzien van start gegaan. Hierdoor loopt het programma ook door in 2020. In 2020 wordt een aantal projecten aangestuurd en uitgevoerd. De benodigde incidentele middelen voor dit programma zijn € 171.000.

Webcare

In 2020 geven we een verdere uitvoering aan de vastgestelde Visie op dienstverlening door middel van het Plan van Aanpak Programma Dienstverlening. We richten ons op de doorontwikkeling van ons Klant Contact Centrum (KCC), de digitale toegang van de gemeente en de optimalisering van het gebruik van online dienstverleningskanalen. Specialististen zijn nodig voor de verbetering en de doorontwikkeling van de digitale dienstverlening. Voor goede digitale dienstverlening is een actuele website nodig met als belangrijke randvoorwaarden een uitnodigend en professioneel design, toegankelijkheid en vindbaarheid. Voor de doorontwikkeling en borging van deze diensten op het gebied van Webcare is structureel € 115.000 benodigd, welke vanaf 2021 gedekt wordt vanuit de structurele middelen en in 2020 eenmalig als incidenteel budget wordt toegekend.

3.05 Een veilige informatievoorziening voor onze inwoners

Informatieveiligheid en privacy

In 2018 heeft De Ronde Venen ingestemd met deelname aan de landelijke aanbesteding GGI Veilig, opgezet door VNG Realisatie. GGI staat voor Gemeentelijke Gemeenschappelijke Infrastructuur en is een veilige, samenhangende digitale infrastructuur waardoor samenwerken tussen gemeenten en andere overheden beter, veiliger en gemakkelijker wordt. 1 van de resultaten vanuit deze aanbesteding is het implementeren van voorziening die alle beschikbare informatie binnen de ICT-infrastructuur verzamelt en analyseert en die een relatie heeft met informatiebeveiliging. Op basis van deze analyses kunnen kwetsbaarheden ontdekt worden en kunnen aanvallen en verdacht gedrag in een vroeg stadium worden gesignaleerd. Daarnaast komt er een voorziening die verantwoordelijk is voor het signaleren en opsporen van kwetsbaarheden in de operationele infrastructuur, het duiden van cyberdreigingen en het adviseren van tegenmaatregelen om bestaande risico's op te heffen.

Door als gemeenten samen te werken op het gebied van digitale weerbaarheid wordt het gemakkelijker om stapsgewijs de eigen digitale weerbaarheid te verhogen, 333 gemeenten en gemeentelijke

samenwerkingsverbanden hebben zich verbonden aan deze aanbesteding. Voor deze voorzieningen is structureel budget nodig. Hiervoor was voorafgaand aan de aanbesteding door de VNG geen inschatting van de kosten te maken, dit zal helder worden na de gunning. Deze gunning is rond mei/juni 2019.

Ter verhoging van de beveiliging van de ICT Infrastructuur staat de aanschaf en implementatie van een NAC (Netwerk Access Control) voor 2020 gepland. De schatting van de kosten is € 70.000 incidenteel en € 10.000 structureel ten behoeve van licenties en onderhoud.

Door de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) is privacy een structureel en organisatiebreed beleidsdomein. Om aan de eisen te voldoen die de AVG stelt is structureel € 78.000 benodigd. Voor verdere implementatie en organisatiebrede borging is in 2020 en 2021 incidenteel € 39.000 per jaar noodzakelijk.

3.06 Gevolg geven aan de vastgestelde aanpak van gemeentelijk vastgoed en het bijbehorende uitvoeringsplan

Nota vastgoed

In 2020 wordt verder uitvoering gegeven aan de Nota vastgoed. De Nota vastgoed is in 2017 vastgesteld. Gemeentelijk vastgoed is geen kerntaak en wordt afgestoten, tenzij het voldoende "waarde" heeft vanuit maatschappelijk, ruimtelijk en financieel belang. Door middel van de nota is duidelijk welk gemeentelijk vastgoed voor verkoop in aanmerking komt en welke uitgangspunten bij verkoop worden gehanteerd. Jaarlijks vindt een prioritering van te verkopen percelen en heroriëntatie van mogelijk te verkopen objecten plaats.

3.07 Duidelijkheid over de toekomst van het gemeentehuis

Zoals in het coalitieakkoord is afgesproken, wordt het proces om te komen tot een mogelijke herontwikkeling van het gemeentehuis raadsbreed aangepakt. De raad ontvangt naar verwachting rond de zomer 2019 een voorstel over mogelijke scenario's van renovatie en/of nieuwbouw, vergezeld van een aanvraag voor een voorbereidingsbudget. Nadat in de loop van het proces inzicht is in de daadwerkelijke investering, wordt een voorstel voor een meerjarige investering opgesteld.

3.08 Regionale samenwerking benutten om lokale opgaven te realiseren

De Ronde Venen bevindt zich op het snijvlak van diverse regio's. Het is daarom goed dat wij zijn aangehaakt bij zowel de samenwerking in het Utrechtse via de U10-samenwerking als met de samenwerking in het Noord-Hollandse via de Amstelland-Meerlanden Regio (AM). Omdat AM een deelregio is van de Metropool Regio Amsterdam (MRA), zijn wij zo indirect ook betrokken bij de MRA.

Bij zowel de U10 als de MRA zijn wij geen formele deelnemer. Wel worden wij geïnformeerd over de onderwerpen die in die samenwerking spelen en ook worden we betrokken bij specifieke gezamenlijke onderwerpen. De komende periode bezien we of deze situatie optimaal is, of dat er mogelijkheden zijn om onze positie in de regio verder te optimaliseren en/of formaliseren. Uiteraard hangt dit ook niet alleen van onze eigen wensen af, samenwerking moet uiteraard van (minstens) twee kanten komen. Wij vragen om een reservering van € 50.000 structureel vanaf 2021 om onze belangen in de regio nog beter te kunnen behartigen. Wij komen bij u als raad terug met de uitkomsten van de herbezinning en indien de uitkomsten daar aanleiding toe geven met een concreet voorstel.

3.09 Onze sportaccommodaties zijn toekomstbestendig

Zoals eind 2017 met de raad is overeengekomen, wordt het project Harmonisatie en Actualisatie buitensportaccommodaties in 2019 uitgevoerd. Op basis hiervan vindt actualisatie van de gebruiksovereenkomsten voor de periode 2022 – 2025 plaats. De raad ontvangt in 2019 een visie en plan van aanpak hoe de binnensportaccommodaties te moderniseren en toekomstbestendig te maken. Een voorstel voor meerjarige investering wordt in 2020 aan u voorgelegd.

3.10 Het herijken en verder ontwikkelen van dorpshuizen

In 2019 is voor het herijken en ontwikkelen van onze dorpshuizen een aanzet gedaan. In 2020 werken we aan de afronding van de visie hierop in de gemeente.

3.11 Bewustwording van datagestuurde werken

Het huidige project Datagestuurde werken loopt eind 2019 af. De tussentijdse resultaten zijn kansrijk. Door meer gebruik van data krijgen we meer zicht op de problematiek op verschillende beleidsterreinen, hoe die zich richting de toekomst ontwikkelt en hoe we daar op kunnen sturen. Hierdoor kunnen we als gemeente effectiever opereren. Tegelijkertijd is het 'veld' van datagestuurde werken sterk in ontwikkeling, mede door middel van gezamenlijke initiatieven ondersteund door de VNG. In de toekomst dienen zich wellicht mogelijkheden aan om gebruik te maken van deze initiatieven, of om bijvoorbeeld met enkele andere gemeenten samen te werken op dit vlak. Het is daarom nu niet het goede moment om met een structurele oplossing te komen. Om wel de kansen die de inzichten in data geven de komende jaren te blijven benutten doen we het voorstel voor een incidenteel budget voor 3 jaar van € 80.000 per jaar.

3.12 Verbindend, innovatief en ondernemend besturen

Dorpentour

Het college heeft alle dorpen bezocht en met vele inwoners kennismemaakt. De gesprekken met inwoners zijn waardevol; het houdt ons scherp en houdt onze blik naar buiten. Mede op verzoek van inwoners bezoeken we in 2020 graag weer alle dorpen, waarbij we samen met onze inwoners verder kunnen bouwen aan een prettige en veilige gemeente om in te wonen en te werken.

Inwonersparticipatie

Conform de motie Inwonerspanels van mei 2018 doen wij in 2019 een voorstel voor de wijze waarop een Inwonerspanel in het leven kan worden geroepen. Naar verwachting wordt in 2020 enkele malen van een dergelijk panel gebruik gemaakt. Daarnaast willen wij conform het coalitieakkoord ook breder gebruik maken van inwonersparticipatie. Voor beide zaken samen vragen we een eenmalig budget van € 25.000.

Kinderraad

De kinderraad bestaat uit een schoolprogramma dat de basisscholen van De Ronde Venen zelf kunnen uitvoeren in groep 7. De kinderen leren over democratie en politiek, in het bijzonder over de werking van het lokaal bestuur. Daarnaast ontwikkelen zij in de klas een voorstel voor de besteding van het speciale kinderraad budget. Bij het raadsvoorstel voor de kinderraad wordt tevens een voorstel gedaan voor dit kinderraad budget. Naar verwachting valt een deel van deze middelen ten lasten van het begrotingsjaar 2020.

Bedrijfsvoering

De veranderende samenleving en de nieuwe taken op het gebied van het Sociaal Domein en de Omgevingswet, vragen een andere manier van werken en andere competenties van onze medewerkers. In 2019 wordt middels een ontwikkelopdracht de route naar een duurzame organisatie vorm gegeven. Hoe zorgen we ervoor dat onze organisatie wendbaarder wordt en beter toegerust om in te spelen op de steeds sneller veranderende samenleving? Dat we meer oplossings-, inwoners- en omgevingsgericht en daardoor slagvaardiger werken. Kijken hoe iets wel kan, en niet alleen constateren waarom iets niet kan. Dat we meer vanuit de opgave en de bedoeling, dus integraal werken, programmatisch en projectmatig werken en eigenaar- en ondernemerschap laten zien. En dat we soms de randen van de regelgeving opzoeken om de goede dingen op de juiste manier te doen.

Dit heeft impact op de organisatiecultuur en de manier van werken van de hele organisatie. Bedrijfsvoering is hieraan ondersteunend en moet met deze verandering mee ontwikkelen. Uiteraard ook resulterend in een betere dienstverlening aan de inwoner. Dit sluit aan op de vereiste cultuuromslag van de ambtelijke organisatie waarover in het coalitieakkoord wordt gesproken.

Bij deze benodigde cultuuromslag zijn goede communicatieve vaardigheden, oog voor de omgeving, politieke sensitiviteit, versterkte aandacht voor digitalisering en denken in oplossingen belangrijker dan ooit. Naast het investeren in medewerkers vraagt dit om een extra investering in de ondersteunende bedrijfsvoering om organisatie en bestuur in staat te stellen onze inwoners zo optimaal mogelijk te faciliteren. De taken die de organisatie uitvoert zijn omvangrijker en complexer geworden, de ondersteunende bedrijfsvoering om dit mogelijk te maken is ten dele achtergebleven.

Functioneel beheer

In de afgelopen jaren is het aantal applicaties uitgebreid. Het gaat hierbij om ondersteunende applicaties waar de gehele organisatie gebruik van maakt. Het functioneel beheer hiervan is niet voldoende ingericht. In huis is onvoldoende kennis om noodzakelijke aanpassingen zelf door te kunnen voeren. Bij vrijwel iedere wijziging of verstoring moet gebruik worden gemaakt van externe inhuur. Naast de kosten die dit met zich meebrengt, verstoort dit ook de continuïteit van de eerder genoemde processen die door deze applicaties worden ondersteund. Om dit te verbeteren is structureel € 70.000 nodig, welke vanaf 2021 gedekt wordt vanuit de structurele middelen en in 2020 eenmalig als incidenteel budget wordt toegekend.

Systeembeheer

In de afgelopen jaren is de ICT Infrastructuur gegroeid op alle vlakken (aantal servers, de hoeveelheid data, aantal verbindingen, aantal te beheren certificaten, aantal applicaties, aantal gebruikers, aantal werkplekken e.d.). Voor een steeds groter wordend aantal onderdelen van onze ICT Infrastructuur geldt dat externe expertise nodig is voor het beheer en onderhoud. Het zeer moeizaam kunnen aantrekken van goed gekwalificeerd personeel én de diversiteit van het vakgebied vraagt om een andere aanpak. Derhalve wordt een budget gevraagd dat flexibel in te zetten is. Hiervoor is incidenteel € 100.000 nodig.

Digitaal (samenwerken)

De gemeente De Ronde Venen geeft hoge prioriteit aan het digitaal werken en digitaal samenwerken, hetgeen wordt ondersteund door de koers van de gehele overheid op dit terrein. Het digitaal werken biedt de organisatie veel mogelijkheden: verbindingen met collega's worden sneller gelegd, men hoeft

elkaar niet meer fysiek te ontmoeten, informatie kan sneller gedeeld worden en de locatie van de werkplek is minder relevant. Deze voordelen zijn er ook in de samenwerking met en dienstverlening aan inwoners. Naar schatting is voor aanschaf, inrichting, opleiding en projectsturing € 100.000,- nodig, dit wordt uit het bestaande ICT-budget betaald. Vanaf 2021 is er voor licenties en beheer structureel € 75.000,- nodig.

Generalistische kennis en kunde; sturen en borgen van ontwikkelingen organisatiebreed

Onze organisatie moet zich voortdurend kunnen aanpassen aan veranderingen in haar omgeving. Dat vraagt voor de ambtelijke organisatie naast vakspecialisten in de verschillende afdelingen om een structurele inzet van generalisten, die strategische maatschappelijke vraagstukken programmatisch en projectmatig kunnen oppakken. Daarbij is er een toenemende vraag naar een integrale benadering van opgaven. Niet alleen ten aanzien van beleidsvorming, maar ook ten aanzien van advisering en andere producten. Dit maakt dat strategische kwaliteit en inzet in de organisatie steeds belangrijker wordt.

Momenteel wordt voor projectleiding vaak gebruik gemaakt van dure, incidentele inhuur waarmee voor een deel opgebouwde kennis de organisatie verlaat, in plaats van deze in de organisatie te borgen. Voorgesteld wordt om deze generieke kennis en kunde structureel in de formatie onder te brengen en deze jaarlijks incidenteel te dekken vanuit programmagelden. De capaciteitskosten stijgen hierdoor structureel met €276.000. Voor 2020 is dekking voorzien vanuit de programma's Dienstverlening en Omgevingswet.

Inzet medewerkers met een aanstelling en inhuur krachten

Bij de inzet van personeel is het uitgangspunt vaste formatie invullen met vaste medewerkers. Dit lukt grotendeels. Vorig jaar zijn 60 vacatures uitgezet waarvan 55 structureel zijn ingevuld.

Tegelijkertijd is de totale omvang van de inhuur substantieel. Doel is deze omvang structureel omlaag te brengen. Onderzocht wordt hoe dit het beste bereikt kan worden. Een oplossingsrichting is het organiseren van een eigen flexibele pool. Bijvoorbeeld op het gebied van programmamanagement en projectleiding, waarmee een start wordt gemaakt in 2020 zoals hierboven beschreven bij 'Generalistische kennis en kunde'. We willen ook kijken of we dat kunnen uitbreiden voor flexibele inzet op tactisch en operationeel niveau.

Aantrekken kwalitatief goed personeel

Om de nodige kwalitatieve expertise aan te trekken voert de gemeente ook in 2020 een arbeidsmarktcommunicatiecampagne. Hiervoor is incidenteel € 25.000,- benodigd.

Prognose financieel meerjarenperspectief

Inleiding

In dit hoofdstuk actualiseren we de financiële stand van zaken. Het uitgangspunt is daarbij de begroting 2019-2022 en de vastgestelde wijzigingen daarop die door de raad zijn vastgesteld.

Het financiële meerjarenperspectief laat op dit moment een sluitende meerjarenbegroting 2020 - 2023 zien. Hierin zijn voornamelijk wettelijke ontwikkelingen, dan wel wettelijke ontwikkelingen met lokale keuzes, verwerkt. De ambities uit ons coalitieakkoord welke nu niet passen in ons meerjarenperspectief worden - indien mogelijk - richting de begroting 2020 verder uitgewerkt. Wel zijn de ambities met een incidenteel effect financieel vertaald en opgenomen in deze Kadernota.

Op dit moment zijn er nog diverse onzekerheden richting de Programmabegroting 2020, te denken valt aan de loon-prijscompensatie, uitkomsten van de CAO onderhandelingen en de ontwikkeling van de algemene uitkering. Nadat de meicirculaire is uitgebracht worden de gevolgen voor de inkomsten van de algemene uitkering opnieuw berekend. Deze circulaire komt echter te laat om in deze Kadernota te verwerken. Indien mogelijk verwerken we de gevolgen van de meicirculaire in een informatienota die we nog voor de raadsbehandeling van deze Kadernota aan u toesturen.

We zien onze economie groeien en staan met elkaar voor grote maatschappelijke opgaven en ontwikkelingen (zie hiervoor de afzonderlijk domeinen). Om deze maatschappelijke opgaven het hoofd te kunnen (blijven) bieden is een lange termijn solide financiële basis essentieel. Daarnaast voorzien we minder toevoegingen aan de algemene reserve vanwege de termijnen van onze lopende grondexploitaties. In de nabije toekomst voeren we een verkenning uit naar hoe onze financiële positie solide kan blijven op lange(re) termijn.

Nieuwe startpositie begroting 2020 – 2023

In de onderstaande tabel is de startpositie opgenomen na verwerking van de raadsbesluiten t/m 21 maart 2019. Diverse mutaties zorgen voor een bijstelling van het begrotingsresultaat wat zich vertaald in een nieuwe startpositie voor de begroting 2020 -2023. De mutaties zijn hierna afzonderlijk toegelicht. Een negatief begrotingsresultaat = een begrotingsoverschot.

Bedragen maal € 1.000 (min is voordeel, plus is nadeel)

	2020	2021	2022	2023
Startpositie na raadsbesluiten t/m 21 maart 2019	-296	-618	-67	-692
Raadsbesluiten april 2019 (IVP)	88	88	88	88
Reservering IBP gelden	0	-127	-662	-662
Onder uitputting structurele budgetten	-383	-363	-198	-198
Totaal geactualiseerde startpositie	-591	-1.020	-839	-1.464

Structurele mutaties Kadernota 2020

Domein 2:

1. Voortzetten Regeling Van Groot naar Beter (doorstroomexperiment)	Doelstelling 2.02	10	10	10	10
2. Uitvoeringsplan fietsen (investering in 2020 & 2022) - afschrijving en rente	Doelstelling 2.03		30	37	55
3. Kunstwerken - reguliere onderhoudskosten	Doelstelling 2.03	93	93	93	93
4. Regie gemeente op voorbereiding bouwplannen	Doelstelling 2.04	40	40	40	40
5. ODRU - nieuwe ontwikkelingen milieutaken	Doelstelling 2.05	70	70	70	70
6. Hondenbeleid	Doelstelling 2.05	40	40	40	40
7. Integrale aanpak handhaving breed	Doelstelling 2.11	60	60	60	60
8. Kwaliteit vastgoed- en grondzaken (juridisch)	Doelstelling 2.11	20	20	20	20

Domein 3:

9. Webcare (incidenteel in 2020)	Doelstelling 3.04		115	115	115
10. Informatieveiligheid & privacy & aanschaf en implementatie Netwerk Access Control	Doelstelling 3.05	88	88	88	88
11. Regionale samenwerking	Doelstelling 3.08		50	50	50
12. Functioneel beheer (incidenteel in 2020)	Bedrijfsvoering		70	70	70
13. Digitaal samenwerken	Bedrijfsvoering		75	75	75
14a. Generalistische kennis en kunde	Bedrijfsvoering	276	276	276	276
14b. Generalistische kennis en kunde (dekking vanuit projectbudget)	Bedrijfsvoering	-276	-276	-276	-276

Nieuwe startpositie begroting van 2020 tot 2023 is:

- in 2020 **-170**
- in 2021 **-259**

- in 2022 **-71***
- in 2023 **-678**

* Het wegvallen van de structurele precario-opbrengsten wordt vanaf dit jaar binnen de begroting opgevangen.

Toelichting structurele mutaties Kadernota 2020

1.	Het doorstroomexperiment ten aanzien van passend wonen uit 2018 wordt structureel vormgegeven.
2.	Dit betreft de structurele uitvoeringsmaatregelen om het fietsplan te realiseren.
3.	Dit betreft de extra kosten voor het structureel regulier noodzakelijk onderhoudsbudget voor de kunstwerken (bruggen) in onze gemeente.
4.	Voor de voorbereiding van bouwplannen is structureel meer regie van de gemeente benodigd, mede door maatwerk bij het beoordelen van initiatieven.
5.	Voor het uitvoeren van aanvullende milieutaken door de ODRU is structureel extra budget benodigd.
6.	Dit betreft de structurele kosten voor de uitvoering van het hondenbeleid.
7.	Diverse ontwikkelingen zoals de Omgevingswet, de illegale bebouwing op de plassen, maar ook de waterkwaliteit en het vaargedrag vragen om een gecoördineerde aanpak van handhaving. Hiervoor is structureel budget benodigd.
8.	We werken aan een toekomstbestendige, duurzame en veilige vastgoedportefeuille. Goede bouwkundige begeleiding voor (nieuwe) projecten zoals het gemeentehuis en planmatig onderhoud zijn daarbij essentieel. Dit vertaalt zich in een structureel budget.
9.	Voor goede digitale dienstverlening is een actuele website nodig met als belangrijke randvoorwaarden: een uitnodigend en professioneel design, toegankelijkheid en vindbaarheid. Voor de doorontwikkeling van deze diensten (webcare) is structureel budget benodigd.
10.	Om aan de eisen die de AVG stelt en de beveiliging van de ICT-infrastructuur is structureel budget benodigd.
11.	Dit betreft een structureel budget om onze belangen in de regio nog beter te kunnen behartigen.
12.	Vanwege uitbreiding van applicaties de afgelopen jaren is het functioneel beheer hiervan niet voldoende ingericht. Er wordt nu gebruik gemaakt van inhuur. Om dit te verbeteren is structurele uitbreiding benodigd.
13.	Voor het digitaal werken en samenwerken is structureel budget benodigd voor licenties en beheer.
14a.	De organisatie moet zich voortdurend kunnen aanpassen aan veranderingen in haar omgeving. Dit vraagt om structurele inzet van generalisten, die strategische maatschappelijke vraagstukken programmatisch en projectmatig kunnen oppakken. Momenteel wordt hiervoor vaak gebruik gemaakt van (dure) inhuur, waardoor kennis de organisatie verlaat en niet in de organisatie wordt geborgd. Voorgesteld wordt om deze generieke kennis en kunde structureel op te nemen. De stijging van de capaciteitskosten

	wordt opgevangen door dekking vanuit programmagelden. Derhalve is deze mutatie budgetneutraal.
14b.	Zie hiervoor mutatie 14a.

Incidentele mutaties Kadernota 2020

In de onderstaande tabel zijn de incidentele mutaties weergegeven, deze mutaties worden verrekend met een inzet vanuit de algemene reserve. Zie hiervoor ook het onderdeel: "ontwikkeling algemene reserve". De mutaties zijn hierna afzonderlijk toegelicht.

Bedragen maal € 1.000 (min is voordeel, plus is nadeel)				
		2020	2021	2022
(deels) Doorgeschoven vanuit eerdere jaren				
1. Programma- en projectleiding Dienstverlening	Doelstelling 3.04	171		
	<i>Subtotaal</i>	<i>171</i>		
Voortkomend vanuit eerdere besluiten gemeenteraad				
2. Innovatiebudget sociaal domein	Doelstelling 1.01	150		
3. Jeugdbeleidsplan - Kwetsbare jongeren	Doelstelling 1.04	65		
4. Uitvoeringsplan fietsen	Doelstelling 2.03	285	190	82
5. Implementatie Omgevingswet	Doelstelling 2.04	600		
6. Bomen Scholeksterlaan	Doelstelling 2.09	50		
7. Handhaving bestemmingsplan Buitengebied- West	Doelstelling 2.11	75	75	
8. Voortzetten Handhaving Plassengebied	Doelstelling 2.11	100		
9. Datagestuurd werken	Doelstelling 3.11	80	80	80
10. Inwonersparticipatie	Doelstelling 3.12	25		
	<i>Subtotaal</i>	<i>1.430</i>	<i>345</i>	<i>162</i>
Nieuwe initiatieven				
11. Hondenbeleid	Doelstelling 2.05	18		
12. Landelijk asbestfonds	Doelstelling 2.07	20		
13a. Kwalitatief groen - hoogwaardigere beplanting	Doelstelling 2.09	75		
13b. Kwalitatief groen - verbeteren maaien en intensivering toezicht	Doelstelling 2.09	175	175	175
14. Investeren in Biodiversiteit	Doelstelling 2.09	65		
15. Natuurvriendelijker bermbeheer	Doelstelling 2.09	25	25	25
16. Gebiedsmarketing	Doelstelling 2.11	25	25	

Bedragen maal € 1.000 (min is voordeel, plus is nadeel)

		2020	2021	2022
Nieuwe initiatieven (vervolg)				
17. Natuurontwikkeling & -beleving	Doelstelling 2.11	60		
18. Speelvoorzieningen	Doelstelling 2.11	145		
19. Zitbanken openbare ruimte	Doelstelling 2.11	50		
20. Projectbudget t.b.v. initiatieffase	Doelstelling 2.11	50	50	
21. Begeleiding/ toetsen werken van derden	Doelstelling 2.11	80	80	
22. Kwaliteit vastgoed- en grondzaken	Doelstelling 2.11	110	110	
23. Cultuurhistorie & Landschap	Doelstelling 2.12	50		
24. Beheer i-Burgerzaken	Doelstelling 3.04	70	70	
25. Flexibele schil KCC	Doelstelling 3.04	55		
26. Webcare (incidenteel in 2020 - structureel per 2021)	Doelstelling 3.04	115		
27. Aanschaf & implementatie Netwerk Access Control	Doelstelling 3.05	70		
28. Informatieveiligheid & privacy	Doelstelling 3.05	39	39	
29. Functioneel beheer (incidenteel in 2020 - structureel per 2021)	Bedrijfsvoering	70		
30. Systeembeheer	Bedrijfsvoering	100		
31. Arbeidsmarktcommunicatie	Bedrijfsvoering	25		
	<i>Subtotaal</i>	<i>1.492</i>	<i>574</i>	<i>200</i>

Totale inzet reserves voor incidentele mutaties Kadernota 2020:

- in 2020 is **3.093**
- in 2021 is **919**
- in 2022 is **362**

Toelichting incidentele mutaties Kadernota 2020

1.	Voor de aansturing en uitvoering van het organisatiebrede programma Dienstverlening zijn incidentele middelen benodigd.
2.	De transformatie binnen het Sociaal Domein vraagt een vernieuwingsslag richting meer preventieve inzet. Dit vraagt incidenteel budget in 2020 voor het bekostigen van innovatieve projecten.

3.	Dit betreft de Leerwerkplaats voor kwetsbare jongeren welke in 2020 wordt voortgezet.
4.	Dit betreft incidenteel budget (periode 2020-2022) om de uitvoeringsmaatregelen uit het fietsplan te realiseren.
5.	Voor de implementatie van de Omgevingswet is in 2020 incidenteel budget benodigd.
6.	Voor vervanging van bomen aan de Scholeksterlaan in Vinkeveen is in 2020 een incidenteel budget benodigd.
7.	Voor handhavingsactiviteiten die volgen uit de bestemmingsplanprocedures Buitengebied-West is incidenteel budget in 2020 en 2021 noodzakelijk.
8.	Uit het rapport van het rekenkameronderzoek "Handhaving Plassengebied" van april 2018 bleek dat er in de aanloop naar de herziening van het bestemmingsplan intensiever op de legakkers wordt gebouwd. Voorgesteld wordt om dit project in 2020 voort te zetten. Hiervoor is in 2020 een incidenteel budget benodigd.
9.	Om de kansen die inzicht in data opleveren voor onze beleidsterreinen is drie jaar lang incidenteel budget benodigd. In de tussentijd worden de ontwikkelingen op datagestuurde werken gevolgd zodat inzicht ontstaat in kansrijke (samenwerkings)initiatieven om bij aan te sluiten.
10.	Dit betreft incidentele middelen voor het Inwonerspanel en bredere inwonersparticipatie.
11.	Voor het inrichten van loslooproutes voor honden(bezitters) is in 2020 een incidenteel budget opgenomen.
12.	Dit betreft incidenteel budget voor de aanpak van asbestdaken.
13a + b.	Een fijne woonomgeving betekent ook kwalitatief groen. In de komende drie jaar ingaande per 2020 zetten wij in op de kwaliteit van onze gazons en intensiveren wij het toezicht op het groenonderhoud. Ook wordt er meer kleur in de wijk aangebracht door hoogwaardige beplanting.
14.	Dit betreft een incidenteel budget in 2020 voor een effectieve bijdrage aan de biodiversiteit in onze gemeente.
15.	Voor natuurvriendelijk bermbeheer is in 2020 een incidenteel budget benodigd.
16.	Dit betreft incidenteel budget in 2020 en 2021 voor recreatieve toeristische ontwikkeling en gebiedsmarketing.
17.	Nu er veel natuurgebieden zijn ingericht neemt het belang van het optimaliseren van de verbindingen tussen de gebieden toe. We willen ons inspannen om deze verbindingen te realiseren of te optimaliseren. Hiervoor is in 2020 incidenteel budget benodigd.

18.	Dit betreft het extra onderhoud aan diverse speelvoorzieningen in onze gemeente. Hiervoor is in 2020 incidenteel budget benodigd.
19.	Diverse zitbanken in de openbare ruimte zijn aan vervanging toe. Hiervoor is in 2020 incidenteel budget benodigd.
20.	Op dit moment wordt separaat projectbudget (t.b.v. de initiatieffase) aangevraagd. Dit werkt vaak vertragend. Voorgesteld wordt om voor 2 jaar (2020 en 2021) een incidenteel budget beschikbaar te stellen. Na 2 jaar evalueren we of deze aanpak effectief is.
21.	Er zijn diverse particuliere ontwikkelingen of ontwikkelingen van (sociale) partners die wenselijk zijn en waarbij gemeentelijke regie nodig is op het kwalitatief goed aansluiten op het openbaar gebied. Hiervoor is in 2020 een incidenteel budget benodigd. In 2021 wordt bekeken of het noodzakelijk is om deze taak structureel te beleggen in onze organisatie.
22.	De sterk toegenomen noodzaak om meer opgavegericht te werken, vraagt ook om een meer integrale beleidsaanpak en een nog betere integrale advisering over grondzaken. Deze kwaliteitsimpuls in vastgoed- en grondzaken vraagt om een incidentele investering van € 110.000 per jaar voor de duur van 2 jaar.
23.	Dit betreft het actualiseren van het huidige erfgoedregister en harmoniseren van de gemeentelijke monumentenlijst. Daarnaast is het 75 jaar geleden dat Nederland bevrijd werd van de Duitse bezetters. Als gemeente gaan we dit groots herdenken en vieren. Voor deze projecten is in 2020 incidenteel budget benodigd.
24.	Het nieuwe systeem I-burgerzaken vraagt om een incidenteel budget voor de doorontwikkeling van dit systeem naar de behoeftes van onze klanten.
25.	Dit betreft incidenteel budget het inrichten van een flexibele poule van medewerkers bij het KCC voor het opvangen van piekbelasting.
26.	Voor goede digitale dienstverlening is een actuele website nodig met als belangrijke randvoorwaarden: een uitnodigend en professioneel design, toegankelijkheid en vindbaarheid. Voor de doorontwikkeling van deze diensten (webcare) is in 2020 incidenteel budget benodigd.
27.	Om onze ICT-infrastructuur beter te beveiligen zijn incidentele middelen benodigd voor de aanschaf van een NAC.
28.	Voor de verdere implementatie en borging van de eisen die de AVG stelt is in 2020 en 2021 een incidenteel budget benodigd.
29.	Vanwege uitbreiding van applicaties de afgelopen jaren is het functioneel beheer hiervan niet voldoende ingericht. Er wordt nu gebruik gemaakt van inhuur. Om dit te verbeteren is in 2020 incidenteel budget benodigd.
30.	Dit betreft middelen voor het inhuren van specifieke expertise op het gebied van beheer en onderhoud van onze ICT-infrastructuur.
31.	Voor het voortzetten van de in 2019 ingezette arbeidsmarktcommunicatiecampagne zijn incidentele middelen benodigd.

Ontwikkeling algemene reserve

In de onderstaande tabel is de ontwikkeling van de algemene reserve 2019-2023 opgenomen. In dit overzicht zijn naast de reeds genomen raadsbesluiten (onderdeel 1-6) ook de mutaties uit deze voorliggende Kadernota 2020 (onderdeel 7) verwerkt. Het is goed om te melden dat onderdeel 2 wordt bepaald door de te verwachte rekeningresultaten 2018-2022. Het exacte resultaat van de jaarrekening 2018 is op dit moment van schrijven nog niet voorhanden, waardoor in de berekening is uitgegaan van de laatste informatie conform de 2^e bestuursrapportage 2018. Wel is inzichtelijk dat het rekeningresultaat van 2018 een veel grotere positieve omvang heeft dan hieronder weergegeven, waardoor de stand van de algemene reserve op 1-1-2020 hoger zal zijn dan in onderstaande tabel opgenomen.

In de vastgestelde nota 'Reserves en voorzieningen 2018-2020' is de ondergrens van de algemene reserve bepaald op € 10 miljoen. De onderstaande ontwikkeling van de algemene reserve laat zien dat we ruimschoots boven deze ondergrens blijven.

Ontwikkeling algemene reserve 2019-2023		2019	2020	2021	2022	2023
1.	Stand per 1 januari - conform begroting 2019 van 2019 tot en met 2023	19.908	19.104	17.427	16.580	15.711
2.	Bestemming rekeningresultaat (T-1) van 2019 tot en met 2023	58	671	105	277	96
3.	Structurele mutaties - conform begroting 2019 van 2019 tot en met 2023	-321	-292	-292	-146	-146
4.	Incidentele mutaties - conform begroting 2019 van 2019 tot en met 2023	-1.462	1.743	887	-85	0
5.	Verschuiving tussen reserves van 2019 tot en met 2023	-553	-553	-553	-553	0
6a.	2e bestuursrapportage 2018 - effect op de reserves (raadsbesluit 1 november 2018) in 2019	1.732				
6b.	Subsidieverordening groene leges (raadsbesluit 20 december 2018) van 2019 tot en met 2020	-20	-20			
6c.	Afronding nazorg overdracht VTH taken aan de ODRU (raadsbesluit 20 december 2018) van 2019 tot en met 2021	-118	-63	-5		
6d.	Haalbaarheidsonderzoek de Maricken fase 2 (raadsbesluit 24 januari 2019) in 2019	-50				
6e.	Het op orde brengen van snippergroen (raadsbesluit 21 maart 2019) van 2019 tot en met 2021	-70	-70	-70		

Ontwikkeling algemene reserve 2019-2023		2019	2020	2021	2022	2023
7.	Mutaties Kadernota 2020 van 2020 tot en met 2022		-3.093	-919	-362	
8.	Prognose stand per 31 december van 2019 tot en met 2023	19.104	17.427	16.580	15.711	15.661

Bijlage

Afkortingenlijst

AB	Algemeen Bestuur
AED	Automatisch Externe Defibrillatoren
AM	Amsterdam-Meerlanden
AMA	Alleenstaande Minderjarige Asielzoekers
AMW	Algemeen Maatschappelijk Werk
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
ARBO	Arbeidsomstandigheden
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
AVO	Algemeen Voortgezet Onderwijs
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BB	Bijzondere bijstand
BBV	Besluit begroting en verantwoording
Bbz	Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen
BCF	Business control framework
BCF	BTW compensatiefonds
BDU	Bijzondere Doeluitkering
BHV	Bedrijfshulpverlening
BIE	Bouwgrond in exploitaties
BIZ	Bedrijfsinvesteringszone
BKR	Bureau Krediet Registratie
BKR	Beeldende Kunstenaars Regeling
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten

BOS	Buurt, Onderwijs en Sportvereniging
BRS	Bestuurlijke regie Schiphol
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CAD	Consultatiebureau voor Alcohol en Drugs
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
CPB	Centraal PlanBureau
CRM	Cliënt relation management
CVZ	Centrum Voor Zorgverzekeringen
CWI	Centrum voor Werk en Inkomen
DB	Dagelijks bestuur
Diftar	Gedifferentieerd tarief afvalstoffenheffing
DigiD	Digitale Identiteit
DSO	Digitaal stelsel Omgevingswet
EKD	Elektronisch Kind Dossier
EMU	Economische en Monetaire Unie
Esco	Energie Service Companies
ESF	Europees Sociaal Fonds
EZ	Economische Zaken
FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden
FLO	Functioneel Leeftijds Ontslag
GBA	Gemeentelijke Basisadministratie
GBTP	Gemeentelijk basistakenpakket
GFT	Groente, Fruit en Tuinafval

GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GGI	Gemeentelijke gemeenschappelijke Infrastructuur
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
GS	(College van) Gedeputeerde Staten
Hbh	Hulp bij huishouden
HBO	Hoger Beroepsonderwijs
HHT	Huishoudelijke hulp toelage
HRM	Human Resource Management
HVP	Huisvestingsprogramma
IBA	Individueel Behandelingsstelsel voor Afvalwater
IBP	Interbestuurlijk programma
ICT	Informatie en communicatie technologie
IHP	Integraal huisvestingsplan onderwijsvoorzieningen
loaw/z	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers/gewezen zelfstandigen
IVP	Integraal veiligheidsplan
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
KCC	Klanten Contact Centrum
KGA	Klein gevaarlijk afval
KvK	Kamer van Koophandel
KVO	Keurmerk Veilig Ondernemen
KWO	Koude Warmte Opslag
LEA	Lokale Educatieve Agenda

LHBT	lesbische vrouwen, homoseksuelen, biseksuelen en transgenders
LLV	Leerlingenvervoer
LNV	Landbouw, Natuur en Visserij
MBO	Middelbaarberoepsopleiding
mGBA	Modernisering Gemeentelijke Basis Administratie
MIP	Meerjarig InvesteringsProgramma
MKB	Midden- en Kleinbedrijf
MOP	Meerjaren Onderhoudsplaning huisvesting
MRA	Metropoolregio Amsterdam
MVI	Maatschappelijk verantwoord inkopen
NAC	Network access control
NUG	Niet Uitkerings Gerechtigden
NUTW	Nog uit te voeren werken
NVM	Nederlandse Vereniging van Makelaars
ODRU	Omgevingsdienst regio Utrecht
OGGZ	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
OGZ	Openbare Gezondheidszorg
OHV	Onderwijshuisvesting
OPDC	Orthopedagogisch Didactisch Centrum
ORRA	Online Raadpleegbare Reisdocumenten Administratie
OV	Openbaar Vervoer
Ow	Omgevingswet
OZB	Onroerend Zaak Belasting
PGA	Persoonsgebonden aanpak
PGB	Persoonsgebonden Budget

PIP	Persoonlijk plan inburgering en participatie
PO	Praktijkondersteuner
POH	Praktijkondersteuner huisartsen
PS	Provinciale Staten
PvA	Plan van Aanpak
PvE	Programma van Eisen
PVO	Praktijk Vormend Onderwijs
RES	Regionale energie strategie
RMC	Regionale Meld- en Coördinatiefunctie
RO	Ruimtelijke Ordening
ROC	Regionaal Opleidingscentrum
RUD	Regionale UitvoeringsDienst
RUDDO	Regeling uitzettingen en Derivaten Centrale Overheden
RWS	Rijkswaterstaat
SHV	Schuldhelpverlening
SIEM	Security Informatienota & event management
SOC	Security operations center
SROI	Social Return on Investment
SSC	Shared Service Centre
SVLO	Samenwerking Vennootschapsbelasting Lokale Overheden
SVN	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland
SZW	Sociale zaken en werkgelegenheid
U10	Utrecht 10 (samenwerkingsverband)
UWV	Uitvoeringsinstelling Werknemersverzekeringen
V&W	Verkeer en Waterstaat

VAVO	Volwassenonderwijs
VMBO	Voortgezet middelbaar beroepsonderwijs
VNG	Vereniging voor Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet onderwijs
Vpb	Vennootschapsbelasting
VRI	VerkeersRegelInstallatie
VROM	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
VRU	Veiligheidsregio Utrecht
VSO	Voortgezet Speciaal Onderwijs
VSV	Voortijdig schoolverlaten
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
VWA	Voedsel en Waren Autoriteit
VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WABO	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wajong	Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten
WAO	Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering
WAZ	Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen
Wet FiDO	Wet Financiering Decentrale Overheden
Wet HOF	Wet Houdbare OverheidsFinanciën
Wet OKE	Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie
WEW	Waarborgfonds Eigen Woningen
WI	Wet Inburgering
WIA	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen

WIJ	Wet Investeren In Jongeren
Wlz	Wet Langdurige Zorg
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WOZ	Wet Onroerendzaakbelasting
Wpg	Wet Publieke Gezondheid
WPO	Wet op het primair onderwijs
WRO	Wet Ruimtelijke Ordening
WSNP	Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen
Wsw	Wet sociale werkvoorziening
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
WVG	Wet Voorziening Gehandicapten
WVO	Wet op het voortgezet onderwijs
WW	Werkloosheidswet
WWB	Wet Werk en Bijstand
WWI	Wonen, wijken en integratie (onderdeel Ministerie van VROM)
Wwik	Wet Werk en inkomen kunstenaars
ZAT	Zorg en adviesteams
Zvw	Zorgverzekeringswet
ZZP	Zelfstandige Zonder personeel
ZZP	Zorgzwaartepakket
